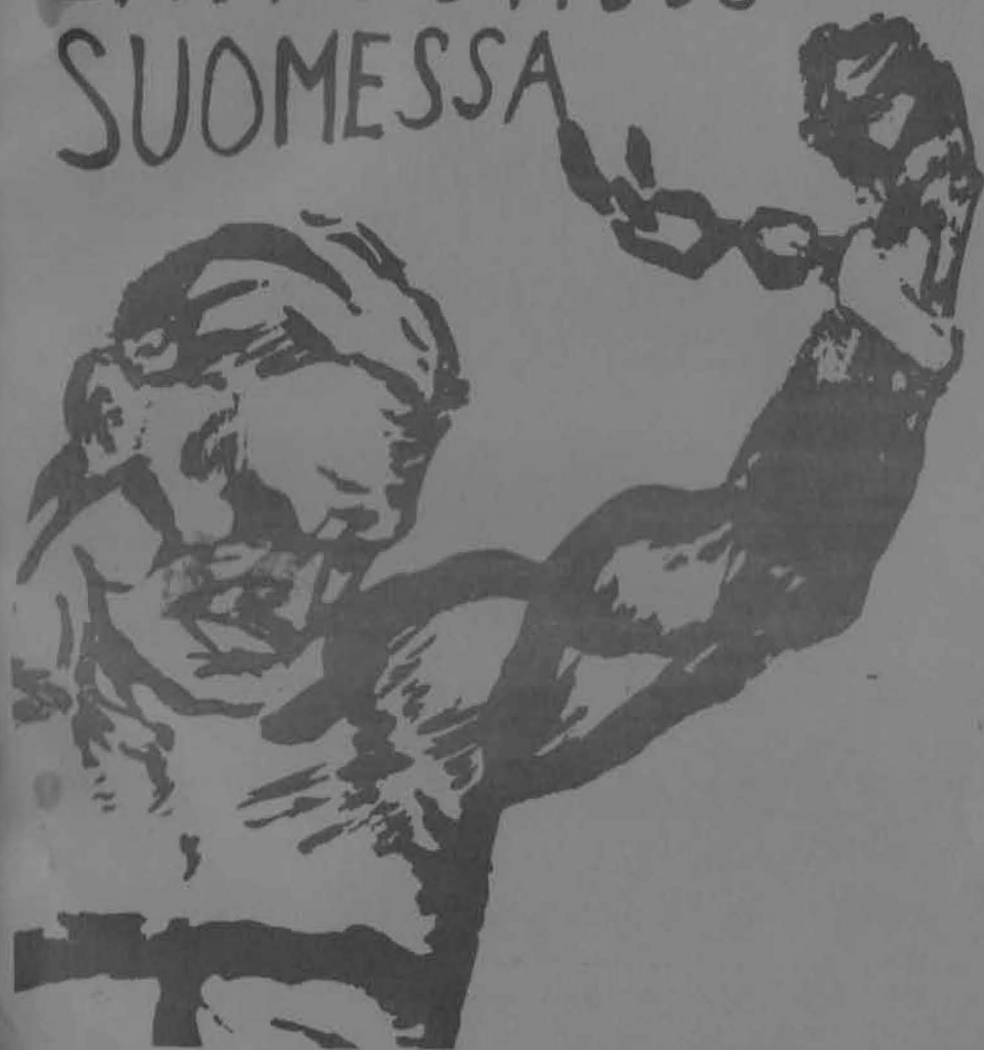

86
PEKKA SIITTOIN

LAILLINEN LAITTO MUUS SUOMESSA

KANSALLIS-MYTOLOGINEN YHDISTYS

Pekka Siitoin

=====

..... 4

LAILLINEN "LAI TTOMUUS" SUOMESSA

..... 13

..... I 16

..... painos 24

..... 26

"uskomatonta, mutta totta"

..... 31

..... 30

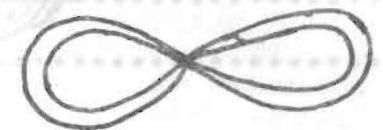
..... 53

..... 56

..... 57

..... 60

ISBN: 951-9360-23-9

Kustannusosikudella:
Kansallis-Mytologinen Yhdistys
Box 7, 21100 Naantali 10

=====

Kansallis-Mytologinen Yhdistys
Kansallisen Mytologian Seuran
(Suomen Mytologian Seuran)

Painettu Siitoin-Filmi Oy:n offsetpainossa
Naantalissa 1979
(amatööripainotyö)

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe.....	4
Reimerkkejä "rikoksista".....	5
Lain henki.....	13
Poliisin taktiikka.....	16
Asian käsittely ali-oikouudessa.....	24
Valitusmenettely.....	26
Mielentilatutkimus.....	31
Suomalainen vankila.....	38
Ruudonalainen vapaus.....	53
Rikolliset työllistäjinä.....	56
Rikollisen asema.....	57
Leppusemat.....	60

ESIPUHE

Arvoisat lukijat. Ennenkuin perehdytte kirjaani "Laillinen laittomuus Suomessa", niin on paikallaan, että ensiksi selitän tarkemmin mistä tässä kirjassa on kysymys.

Ensinnäkin tarkoitan laillisella laittomuudella sellaisia tekoja, joilla toinen osapuoli aiheuttaa vahinkoa ja vääryyttä toiselle, käyttäen hyväkseen niitä puutteita ja porsaanreikiä, joita lakimme on täynnä.

Kysymys on siis tällöin eräällä tavalla laillisesta kieroilusta, eli sorrosta. Käytännössä tällaista sortoa voi periaatteessa harjoittaa kuka tahansa, niin yhteisö, kuin yksityinenkin ihminen. En kuitenkaan puhu tässä kirjassa yksityisten ihmisten harjoittamista vääryyksistä toisiaan kohtaan, vaan kerron ainoastaan poliisin, oikeuslaitoksen ja vankila-organisaation puitteissa tapahtuvasta laillisesta laittomuudesta. Tämän sorron vääryyden kohteeksi ovat joutuneet rikolliset, joilla pitäisi olla kaikki juridiset oikeudet, mutta joilla ei käytännössä ole kuitenkaan mitään todellista oikeusturvaa.

Kun puhun tässä kirjassa "rikollisista", niin en tarkoita sitä sanan täydessä merkityksessä. En halua puolustaa niitä rikollisia, jotka ovat todella ns. täydellisiä rikollisia ja joiden syyllisyys on sata prosenttinen.

Kuitenkaan monetkaan ihmiset eivät tiedä, että keskimäärin joka kolmas vanki on syyttömästi vankilassa. Tällaista väitettä ei varmasti monikaan usko, sillä poliisiin ja oikeuslaitokseen luotetaan aivan liian sokeasti. Vasta kun itse joutuu sotketuksi johonkin juttuun mukaan täysin itsestä riippumattomista syistä ja joutuu näin kokemaan ja kuulemaan ja näkemään vastaavien kanssatoverien kärsimykset, niin silloin vasta voi huomata vallitsevan vääryyden.

ESIMERKKEJÄ "RIKOKSISTA"

Seuraavana esitän Teille esimerkkejä rikoksista, joiden perusteella on syyttömistä tehty syyllisiä. Esimerkkien joukossa on myös sellaisia tapahtumia, joiden tekijät todella ovat syyllisiä. Nämä esimerkit ovat mukana senvuoksi, jotta voisitte todeta, kuinka samoista rikoksista annetut tuomiot ovat mitä erilaisimpia johtuen siitä, että ne on käsitelty eri paikkakunnilla, vaikka lain tulisi olla kaikkialla Suomessa sama.

Parkanossa kaksi miestä sytyttivät valtion viljavaraston tuleen. Palossa tuhoutui varasto ja koko siellä ollut viljämäärä. Vahingot olivat vajaa 500 000 mk. Syylliset olivat syyllisiä ja he tunnustivat rikoksensa. Kihlakunnan oikeus antoi miehille vahingonkorvaus ja vankeustuomiot. Kumpikin sai 2,1 vuotta istumista.

Vantaalla tapahtui vuonna 1977 tuhopolttotapahtuma, jonka seurauksena vanha purkutalomion saanut huusi ja liiterirakennus paloi maan tasalle. Rakennus ei ollut enään ollut käytössä moneen vuoteen, mutta se oli vakuutettu noin 500 mk:sta. Toinen kahdesta, yöllä kotiin tulevasta miehestä sytytti rakennuksen tuleen pilanpäiten ja toinen katseli päälle, eikä tehnyt mitään edistääkseen polttoa. Myöhemmin poliisi tunnisti nuo miehet. Kuulusteluissa ei kumpikaan muistanut mitään koillasta, eikä myöskään todistajia ollut näkemässä sitä, kuka palon sytytti. Vasta kun rakennus oli jo palanut jonkin aikaa, niin miehet oli nähty palopaikan lähellä ja pidätetty. Myöhemmin toinen miehistä muisti oikeudessa hämärästi, että hän oli sytyttänyt yksinään rakennuksen ja lupasi korvata sen arvon. Tästä huolimatta molemmat tuomittiin.

tiin murhapoltosta 2,2 vuodeksi vankeuteen. Näin tuo toinen mies oikeusmurhattiin siksi, että oli sattumalta ollut tuon toisen mukana kun palo tapahtui, vaikka hän ei ollut mitenkään ollut ollut osallisena asiassa.

Keväällä 1978 sytytti Espoon Kauklahdessa eräs nuorukainen vanhan työväentalon tuleen humalapölyssä. Hän tuli kuitenkin heti katumäkelle ja alkoi muutaman toisten kanssa sammuttaa paloa. Palo saatiinkin heti sammuttua ja vahingot olivat noin 900 mk, koska vain noin 2 neliometriä tapettia ehti palaa. Nuorukainen lupasi maksaa laskun, mutta siitä huolimatta hänet tuomittiin 2,8 vuodeksi vankeuteen murhapoltosta, vaikka käytännössä mitään murhapolttoa ei tapahtunut. Syyntä oli luonnollisesti se, että vastapuolena olivat Suomen pyhät "lehmät" kommunistit, joten tuomio oli pakko antaa "ulkopoliittisista" syistä. Lain mukaan tämä teko olisi tullut käsitellä yrityksenä ja siitä olisi kuulunut antaa korkeintaan 6 kk ehdollista tai sakkoa.

Kirjapaino Kursiivin murhapolito-asiaa ja siihen liittyviä viranomaisten väärinkäytöksiä en tässä yhteydessä käsittele asian laajuuden vuoksi, vaan kirjoitan siitä myöhemmin oman kirjan. Totean vain tässä yhteydessä että viidestä syytetystä kolme oikeusmurhattiin aivan varmasti itseni mukaanlukien. Tästä huomaamme sen, kun johonkin asiaan liittyy vahvoja poliittisia vaikutteita, niin silloin eivät lakipykäläkään ole enään minäkään arvoisia. Allekirjoittanut tuomittiin ilman todisteita murhapolton yllytyksestä 4,6 vuodeksi vankeuteen ja oletettu sytyttäjä 3,6 vuodeksi vankeuteen.

Vertaamalla edellä olevien tuomioiden määriä ja syyllisyysperusteita, niin huomaatte, että jotakin on pahasti vialla.

Tässä yhteydessä totean, ettei Suomen laki tunne ollenkaan käsitettä tuhopolito, vaan kaikki tuhopolito käsitellään nimikkeellä murhapolito. Tämäkin on väärin, sillä onhan oleellinen ero siinä, jos poltetaan asuintalo tai "paskahuusi". Molemmissa tapauksissa ovat polttajat siis saaneet hyvin usein saman tuomion, ellei kukaan ole kuollut.

Jotta emme pysyisi yksinomaan murhapolitoissa, niin otan seuraavana myös muita esimerkkejä muunlaisista "rikoksista".

Kaksi poikaa oli tulossa lomamatkalta Saksasta. Toinen pojista oli ostanut matkalla pienen pussin huumausainetta toisen tietämättä. Ennen laivan tuloa Turkuun, oli toinen pojista, siis aineen ostaja, laittanut salaa hummepussin ystävänsä laukkuun, koska hänen oma laukkunsa oli liian pieni ja risainen. Turun tullissa pojat joutuivat kiinni. Se jonka laukusta pussi löytyi sai syyt päällensä, koska ei osannut selittää, miten aine oli joutunut hänen haltuunsa. Aineen ostaja ei taas uskaltanut tunnustaa tekoaan, koska hänet oli kerran aiemmin tuomittu hummerikoksesta ehdonalaiseen rangaistukseen. Syytön poika tuomittiin huumausaineden hallussapidosta 1,6 vuodeksi vankeuteen ja oikea syyllinen sai tuomion avunannosta samaan rikokseen, koska hänellä oli rikosrekisteri ja hän oli ollut tuon toisen kanssa matkalla. Viimeksimainittu sai 11 kk vankeutta.

Vantaalla asuva liikemies vuokrasi eräälle siistin näköiselle pojalle omakotitalostaan viintihuoneen. Myöhemmin heille tuli riitaa vuokramaksusta ja liikemies uhkasi sanoa asunnon irti, ellei vuokra tule kolmen päivän päästä. Vuokralainen lupasi maksaa ja

lähti ulos. Kolmeen päivään ei kuulunut mitään, kunnes neljäntenä päivänä tulivat poliisit suurella joukolla pitämään kotietsintää liikemiehen luokse. Tällöin paljastui, että vuokralainen oli joutunut kiinni asuntomurrosta ja samalla oli paljastunut saman henkilön tekemiä lukuisia muita vastaavia murtoja. Poika oli nyt katsonut, että liikemiehen vuokramaksun hoputtaminen oli pakottanut hänet harkitsemattoon murtoon, josta oli seurauksena kiinnijoutuminen ja päätti kostoksi valehdella liikemiehen rikoskumppanikseen väittämällä poliisille, että tämä oli toiminut hänen varastamiensa tavaroiden ostajana ja kätkijänä. Tästä oli seurauksena siis tuo kotietsintä. Etsinnän tuloksena löytyi liikemiehen omakotitalon vintistä erä varastettuja kultatavaroita, joista vuokranantaja ei ollut tietoinen. Tämän seurauksena liikemies pidätettiin ja tuomittiin varastetun tavaran kätkemisestä 2,8 vuodeksi vankeuteen. Tuomioon riittivät syyllisen valheet ja se, että hänen kotiaan löytyi varastettua tavaraa. Syyllinen sai itse loppujenlopuksi useista sadoista murroista ja shekkipäärennöksistä yli 10 vuoden tuomion. Kotietsinnän tuloksena liikemiehen talo sotkettiin täysin ja seinä- ja katto-laattoja, sekä eristyksiä revittiin rikki. Poliisin aiheuttamat vahingot olivat noin 7000 mk.

Eräs helsinkiläinen televisiokauppias oli ostanut eräältä kiertävältä edustajalta 4 kpl väritelevisioita 50 % alennuksella. Myöhemmin paljastui, että tuo edustaja oli varastanut nuo televisiot yms tavaraa. Kuulusteluissa hän kertoi myyneensä televisiot kauppialle. Kauppias myönsi kuulusteluissa, että hän oli ostanut televisiot, mutta kiel-

si tietäneensä ostohetkellä, että ne olivat varastettuja. Siitä huolimatta hänet vangittiin ja tuomittiin 1,5 vuodeksi vankeuteen varastetun tavaran kätkemisestä. Varas sai 2,6 vuoden tuomion. (kun merkkeään esim. 2,6 v tuomion, niin tarkoitan kaikissa esimerkeissä pilkun jälkeen olevalla määrällä kuukausia)

Kuopiossa eräs tekniikko piti verasta ja hänellä oli työssä neljä henkilöä. Kerran työnantaja huomasi verstaansa vintissä ison laatikon, jossa oli erilaista arvotavaraa. Pian hän sai selville, että tavarat ovat kahden hänen työntekijänsä omaisuutta. Tämä herätti työnantajassa pientä epäilyä ja ihmetystä ja sen huomasiivat myös ne kaksi työntekijää, jotka iltatöikseen harrastivat varastelemista. Tätä ei työnantaja silloin varmuudella tiennyt ja asia jäi silleen. Noin kuukautta myöhemmin, joutuivat miehet kiinni yllättäen ja luulivat poliisin harhautuksesta johtuen, että työnantaja oli ilmiantanut heidät. Tästä oli seurauksena, että he päättivät valehdella kostoksi työnantajansa toimeksiantajakseen, vaikka tämä ei todellisudessa ollut puhunut eikä tiennyt asiasta yhtään mitään. Seurauksena oli se, että varkaat saivat 3,5 ja 4,2 vuoden tuomiot ja työnantaja sai syyttömästi 2,8 vuoden tuomion.

Kolme poikaa oli kävelyllä illalla myöhään kaupungilla. Kaksi heistä oli entisiä varkaita ja kolmas aivan muhteeton henkilö. Kotimatalla nämä varkaat saivat kolmannelle pojalle. Odota tässä kadulla meitä, käymme katsomassa, onko eräs tyttö tuolla pihan perällä kotona. Muhteeton poika jäi siis kadulle odottamaan, mutta ei tiennyt, että nuo kaksi tekivät siellä silloin murron.

Pojat menivät sisään erään myymälän ikkunasta, jonka he olivat ensin rikkoneet. He tyhjänsivät siellä kassalippaan, jossa oli rahaa silloin noin 8000 mk. Pantuaan rahat taskunsa he tulivat kadulla odottavan pojan luokse ja sanoivat tälle, ettei tyttö ollut kotona ja niin he lähtivät kävelemään pois päin. Murron oli kuitenkin nähnyt eräs mummo kotinsa ikkunasta ja oli soittanut siitä poliisille. Erällä pojalla oli silloin ollut päällään valkoinen pusero ja tämän mummo oli kertonut poliisille. Kuljetuaan pari kadunkulmaa poliisit pidättivät pojat ja heidän hallustaan löytyivät rahat. Kaikki saivat saman syytteen. Mummo nimittäin oli sanonut erehdyksessä, että myymälään oli mennyt kolme poikaa eikä kaksi. Tämä sanonta oli johtunut siitä, että hänellä oli huone näkö ja kun nuo kaksi poikaa heilui edestakaisin ikkunan edessä, niin hän oli laskevinaan siinä kolme henkilöä. Nuo kaksi poikaa kyllä sanoivat, että he olivat siellä kahdestaan ja kolmas poika sanoi odottaneensa kahta kadulla, tietämättä asian oikeaa laitaa. Poliisi tulkitsi asian kuitenkin niin, että kolmas poika oli ollut vartiassa, eikä voinut olla tietämättömän kavereittensa puuhista. Näin kaikki kolme tuomittiin alle vuoden pituisiin vankeusrangaistuksiin murrosta.

Erältä henkilöltä tavattiin 2 kpl luvattomia pistooleja. Henkilö valehteli poliisille löytäneensä ne metsästä. Poliisi ei uskonut väitettä, mutta ei voinut muutenkaan todistaa, joten syyllinen sai 200 mk:n sakon ja aseet menivät valtiolle. Todellisudessa aseet olivat varastettuja ja henkilö oli ne ostanut mustasta pörssistä, mutta ei paljastanut sitä kuulusteluissa.

Vastaavanlainen tapaus sattui erälle toiselle henkilölle. Tämä kertoi rehellisesti, että hän oli ostanut ne erältä mustalaiselta. Aseet todettiin varastetuiksi ja tuosta tapauksesta tuomittiin 3 kk vankeuteen varastettujen tavaraan ryhtymisestä. Jos hän ei olisi ollut rehellinen, niin hän olisi päässyt vankilaan, kuten edellinenkin tapaus.

Eräs mies ajoi humalassa torkkuvaa kaveriaan autolla kotiin. Ajaja oli myös hieman ottanut. Kotimatalla auto suistui ojaan ja vikkoutui pahoin. Läheisessä talossa asuva maanviljelijä soitti ambulanssin ja poliisin paikalle. Tätä ennen auton ajaja siirsi torkkuvan toverinsa ajajan paikalle ja istui odottamaan poliisia. Torkkuva mies sai syyt päällensä, eikä edes kieltänyt ajaneensa autoa. Myöhemmin tapaus selvisi erään todistajan lausunnosta, mutta kun torkkuva mies oli tunnustanut ajaneensa autoa ja kaveri oli paennut Ruotsiin, niin asiaa ei voitu enään purkaa. Tätä ennen syytön mies oli istunut vankilassa 3 kk.

Eräs saksalainen mies pyysi erästä suomalaisesta tuttuaan viemään lukitun matkalaukkunsa autoonsa Suomeen erääseen hotelliin, johon hänen oli määrä saapua viikkoa myöhemmin. Saksalainen väitti, että laukussa on joululahjoja hänen suomalaiselle ystävätkärelleen. Hyvä hyvyttään suomalainen suostui ehdotukseen ja otti laukun autoonsa kyselemättä sen sisältöä. Tanskassa automies joutui kuitenkin yllälyratsiaan ja siellä paljastui, että laukussa oli noin 4 kg heroïinia. Ajuri ei tiennyt asiasta mitään, vaan selitti asian rehellisesti poliisille. Tämän seurauksena suomalainen kuvaili saksalaisen tuntomerkit, ja kertoi jopa nimenkin. Poliisin toimesta viritettiin ansa tuohon hotelliin, josta

saksalaisen oli määrä hakea laukku. Ketään ei kuitenkaan tullut noutamaan laukkuja ja poliisi totesi miehen yksinään syylliseksi ja valehtelijaksi. Suomalainen sai 5,6 vuoden tuomion ja hänen autonsa julistettiin valtiolle menetetyksi. Saksalainen oli ilmeisesti seurannut suomalaista omalla autolaaan ja kun oli nähnyt tämän joutuneen tulitarkastukseen Tanskassa, niin oli pötkinyt tiehensä. Hän oli myös käyttänyt väärää nimeä, koska seanimistä henkilöä ei löytynyt Hampurista. Suomalaiseen hän oli ystäväystynyt eräissä turistien suosimissa ravintolassa ja kertonut täällä liikuttavan tarinan suomalaisesta rakastetustaan ja hänelle toimittamistaan säännöllisistä lahjalähetyksistä. Näin syytön mies tuomittiin, eikä muuta voitu. (tämä esimerkki kuului kyllä lähinnä Tanskaan, mutta tässä suhteessa siellä on sama käytäntö kuin Suomessakin)

Voisin jatkaa tätä esimerkkiluetteloa loputtomiin, sillä esimerkkejä on niin tavattoman paljon koskien lähes kaikkia rikoslain aloja. Kuten esipuheessa mainitsin, niin keskimäärin joka kolmas vanki on oikeusmurhattu. Ei siis ole ihme, jos meillä on pohjoismaisen mittapuun mukaan liikaa vankeja.

Katson siis, että jo edellä esittämäni esimerkit riittävät osoittamaan lainkäytön heikkouden Suomessa.

Miksi sitten näinkin heikoilla perusteilla ihmisiä voidaan oikeusmurhata Suomessa, siitä kerron seuraavassa kappaleessa.

LAIN HENKI

Määrätyllä tavalla meillä Suomessa on hyvä laki, mutta se on toisaalta pilattu ns. liianhuomautuksilla. Rikoslaisissa on määriteltäviä erilaiset rikokset ja niiden seuraamusvaikutukset erilaisissa tilanteissa. Oikeudenkäymiskaaressa on taas määriteltäviä lähinnä käytännön toiminta-ohjeita oikeusistuimille. En kuitenkaan puhu tässä kirjassa muista pykälistä, kuin ainoastaan rikoslaita ja sen toteuttamisesta käytännössä. Suomen rikoslain heikkous on siinä, että kaikissa tapauksissa on oikeusistuimille annettu liian suuri tulkintavapaus, niin tuomioiden määrän suhteen, kuin syyllisyyden määrittelynkin suhteen. Tämän voimme todeta aiemmin esittämäni esimerkkitapauksista. Myös erilaisten rikosten tuomioperusteet ovat epäsuhteessa toisiinsa ja tätä epäsuhteutta ruokkii vielä oikeusistuimien liian suuri harkintavaltta tuomiolauselmissä. Syyttömiä voidaan tuomita täysin laillisesti ja samoista asioista voidaan antaa eri paikkakunnilla mitä erilaisimpia tuomioita, joissa voi olla jopa vuosien eroja. Väärinkäytösten mahdollisuus on siinä, että poliisi ja oikeusistuimet voivat määrätä syylliseksi epäiltävilleen henkilölle raskaita seuraamuksia. Poliisi voi nimittäin laittaa jonkun syytteeseen ja jopa vangita tämän siittäkin huolimatta, ettei syyllisyys ole varma. Tästä on seurauksena, että epäilty saattaa joutua olemaan jopa vuoden vankilassa, ennenkuin lopullinen syyllisyys tai syyttömyys selviää. Usein käy myös niin, että pitkään vankilassa ollut saa vain pienen, alle vuoden tuomion, joka ei olisi edellyttänyt vangitsemista. Vaikka laki suokin mahdollisuuden vahingonkorvaukseen, niin se

menetelmä kuitenkin käytännössä pelaa sillä tavalla, että se antaisi hakijalleen sellaisen korvauksen joka esim vastaisi niitä todellisia vahinkoja, jota yllättäen tapahtuva vangitseminen uhrille aiheuttaa. Poliisia ei myöskään saada aiheettomista epäilyistä, syytteistä tai vangitsemisista syytteen, koska laki toteaa, että poliisi voi menetellä niin, jos on syytä epäillä syyllisyyttä. Käytännössä siis poliisi vetoaa aina tähän pykälään ja väittää, että heillä on ollut syytä epäillä syyllisyyttä ja näin teko on viranomaisien taholta täysin lainmukainen.

Vaikka rikoslaki toteaa, että rikoksesta tulee olla selvä näyttö, niin kuitenkin aina lopuksi laki toteaa, että oikeus voi antaa muutenkin tuomion harkintansa mukaan, ellei selvää näyttöä ole. Siis käytännössä oikeus voi olla erimieltä tuomiosta tai vapauttamisesta. Tällöin kuitenkin oikeus voi äänestää asiasta. Kysymyksessä on siis eräänlainen "arvonta" siitä, onko epäilty syyllinen vai ei. Tämä lakiteksti aiheuttaa luonnollisesti sen, ettei oikeudella ole mitään juridista vastuuta siitä, onko tuomio todella oikea vaiko väärä. Kummassakin tapauksessa oikeus noudattaa lakia. Voidaan siis sanoa, ettei meillä ole mitään lakia pohjana missään epäselvissä tuomioissa, vaan ainoastaan oikeuden luulot ja kuvitelmat. Alioikeudet antavat siis usein päätöksiä teemanaan, korjataan sitten asian ylemmät oikeusistuimet jos katsovat aiheelliseksi. Tällainen menetely on ehdottomattomasti väärin yksilön oikeusturvan kannalta varsinkin silloin, jos henkilö on vangittu. Vaikka Yhdysvalloissa ovat määrättyt lait ja tuomiot huomattavasti ankarampia kuin Suomessa, niin siellä ei anneta tuomioita ollenkaan sellaisista asioista

jotka ovat hiukankin epäselviä. Siellä noudatetaan siis periaatetta, ehdoton 100 %:nen näyttö, tai tuomion hylkääminen. Amerikkalaisen lainkäytön mukaan, ei sellaisilla periaatteilla voida tuomita ihmisiä kuin Suomessa harrastetaan. Amerikkalainen periaate ei tunne tuomiossa luuloja ja kuviteluja olettamuksia, sillä vahvatkaan luulot ilman ehdotonta näyttöä eivät voi olla todellisia faktoja. Luulot ja olettamukset, joita suomalaisessa lainkäytössä viljellään, eivät ole rehellistä lainkäyttöä, vaan ns laillista "laittomuutta", johon laki valittavasti suo mahdollisuuden.

POLIISIN TAKTIKKA

Yleisesti väitetään ja luullaan, että suomalainen rikospoliisi on etevä ja viisas työssään, koska meillä on rikosten selviämisprosentti noin 85 tapauksesta. Tällainen luulo on kuitenkin pahasti virheellinen. Ensinnäkin on todettava, että suomalainen rikospoliisi on kansainvälisen mittapuun mukaan asiaa tarkasteltaessa reilusti keskitason alapuolella. Rikosten korkea selviämisprosentti ei meillä johdu poliisin etevyydestä, vaan rikollisten tyhmyydestä ja siitä, että lakia tulkitaan meillä liian väljin perustein, kuten aiemmin olen maininnut. Nämä kaksi asiaa luonnollisesti tekevät poliisin työn tavattoman helpoksi.

Tyypillinen suomalainen rikollinen on varas, tai humalassa-räyhääjä, josta sitten aiheutuu monenlaisia jälkiseurauksia. Koska Suomessa ei juuri ole järjestäytyntä rikollisuutta, niin rikoksia tekevät amatöörit ja jäljetkin ovat sitten sen näköisiä. Suurin osa rikoksista tehdään humalassa ja jätetään näin huolimattomuudessa sormenjäljet yms käyntikortit rikospaikalle. Humalassa myös tapellaan ja sitten leuhkitaan lähimmässä ravintolassa onnistuneesta keikasta, josta on seurauksena, että puoli paikkakuntaa tietää asiaa. On jopa tapauksia, että rikollinen on humalapäissään nukahtanut rikospaikalle. Ei siis ole ihme, että tällaisen alkeellisen menettelyn avulla poliisin on helppo selvittää rikoksia.

Koska rikoslaki on niin väljä, niin poliisi käyttää sitä kieroasti ja häikäilemättömästi hyväkseen, olipa se sitten varma epäillyn syyllisyydestä tai ei.

Ensimmäinen poliisin taktillinen veto on siinä, että se koittaa saada epäillyn kiinni

jostakin valheesta, jopa aivan mitättömästä, jonka ei välttämättä edes tarvitse liittyä itse pääasiaan. Tässä vaiheessa poliisi provosoi tilannetta kaikin keinoin valehtelemalla epäillylle, että jotkut ovat jo kertoneet hänen olleen syyllisen ja jos hän rehellisesti kertoo kaiken, niin lain mukaan hän tulee saamaan lievemmän tuomion. Tässä yhteydessä on todettava, että meillä tosiaan on melko uusi laki, jossa luvataan lievempää tuomiota sellaiselle joka auttaa rikosten selvittämisessä, mutta käytännössä asia ei ole läheskään niin yksinkertainen. Laki toteaa myös sen, ettei oikeuden tarvitse ottaa tästä lievennystä ollenkaan huomioon, eikä sitä usein otetakaan huomioon käytännössä. On aivan luonnollista, että syylliseksi epäilty on pidätyksen jälkeen erittäin hermostunut, on hän sitten syyllinen tai ei. Tästä on seurauksena, että hän ensiksi alkaa valehdella joitakin asioita ja joutuu kiinni. Tästä on seurauksena, että poliisi voi nyt ilmoittaa epäillylle, että koska hän on joutunut valheesta kiinni, on se jo riittävä syy syytteen nostamiseen ja vangitsemiseen, vaikka todellisudessa ei asia olekaan näin. Tästä on seurauksena se, että pidätetty hermostuu vieläkin enemmän ja tietustelee mahdollisuutta päästä vapaaksi. Tähän poliisi luonnollisesti vastaa, että asia ilmeisesti voidaan järjestää, jos hän paljastaa todelliset syylliset tai yllyttäjät tms asianosaiset. Tätä epäillyn epävarmuuden tilaan poliisi ruokkii valheellisilla väitteillä, että he muka tietävät, ettet sinä ole todellinen tekijä, vaan ainoastaan toisten harhaanjohtama yksilö, joka on mennyt jonkun muun aiheuttamaan ansaan jne. Jälleen poliisi lupaa huomattavaa tuomion alentamista. Tämän jälkeen epäilty viedään epäinhimilliseen sel-

liinsä miettimään asiaa. Näin poliisin suggestio alkaa pelata ja pidätetty alkaa itsekin uskoa omaan syyttömyyteensä ja siihen, että joku on häntä pettänyt tai johtanut hänet tähän umpikuja tilanteeseen. Nyt hänessä herää ajatus, jospa väittäisin, että joku on minut ylllyttänyt rikokseen, niin silloin pääsisin pois ja saisin lievemmän tuomion. Poliisin lupaamista eduista on seurauksena se, että hän päättää seuraavana päivänä valehdella erään henkilön asian isäksi, eli ylllyttäjäksi. Täten myös tuo ylllyttäjäksi väitetty henkilö pidätetään kuulusteluja varten. Koska ylllyttäjä ei ole todellisuudessa ylllyttäjä, niin kostoksi väärälle ilmoitajalle hän valehtelee poliisille eräitä rikoksia, joita muka tuo ensin pidätetty henkilö on tehnyt ja mistä hän on kertonut muka hänelle. Nyt poliisi on onnistunut saamaan molemmat valehtelemaan toisiaan vastaan, mutta eihän poliisi sitä tiedä kuka valehtelee, vaan pidättää toisenkin miehen. Ylllyttäjäksi valehdeltu mies kertoo nyt poliisille tietävänsä toisen miehen oletetun rikoskumppanin, koska hän menee samaan tuomion lievennysansaan kuin ensimmäinenkin mies. Tästä on seurauksena, että poliisi pidättää erään kolmannen henkilön, joka taas pelosta valehtelee jotakin toisten vahingoksi, jotta itse pääsisi palkkähästä. Näin on siis poliisi onnistunut tavoitteissaan saada epäillyt valehtelemaan toisiaan vastaan. Kaikenlisäksi on joku ohikulkija nähnyt rikospaikalla vihreäpuseroisen miehen, jolla oli pitkä tukka ja kun ensimmäiseksi pidätetyllä miehellä sattui olemaan vihreä pusero, vaikka häntä ei muuten tunnustettukaan, niin asiasta päätettiin nostaa syyte. Koska kahdella miehellä oli vielä rikosrekisterissä merkintöjä, niin poliisi piti asiaa selvänä. Kaikki kol-

me asetettiin siis syytteeseen murtoverbaudesta. Ensimmäinen sai syytteen murrosta, toinen avunannosta ja kolmas ylllytyksestä. Kaksi viimeksimainittua olivat syyttömiä, mutta silti heidät tuomittiin, koska ensimmäinen oli valehdellut heidät mukaan lievemmän tuomion toivossa. Ensimmäinnettu ei kuitenkaan saanut lievempää tuomiota, koska kaksi muuta paljastivat erään toisen hänen tekemänsä rikoksen, joka lisäsi tuntuvasti hänen tuomiotaan ja koska hän oli valehdellut ensin kuulusteluissa, niin oikeus ei antanut hänelle lievennystä tuomioihin. Vaikka rikoslaki toteaa selvästi, ettei ns rikoskumppanien lausuntoja voida pitää virallisina todisteina syyllisten kesken, niin tällöinkin ohjetta ei koskaan oikeudessa noudata. Mikäli siis ns rikoskumppanit valehtelevat toisiaan vastaan, niin oikeus ottaa kaikki todesta, vaikka näin ei lain mukaan olisi menetellä. Tästä on luonnollisena seurauksena se, että kaikki tuomitaan, vaikka kaikki eivät olisikaan syyllisiä. Kaikkialle annetaan valheille, vaikka ne ovat hyvinkin luonnollisia asioita, niin syyllisille kuin syyttömillekin, liian suuri merkitys. Ihmisen itsesuojeluvietti on nimittäin sellainen, että valheita tulee helposti kun henkilö hermostuu tai joutuu tukalaan tilanteeseen. Elivät hätävalheet kuitenkin ole virallisista seikoista jotka todennäköisesti todistavat syyllisyyden puolesta, vaikka näin ei yleensä halutaan aina viranomaisten tahtoa todistaa. Koska lakimme on niin hatarasti tulkinannavarainen, niin poliisi uskallettiin lähteä liikkeelle hyvinkin pienin perusteilla. Poliisi nimittäin tietää sen, että syytteessään jonkun henkilön syytteeseen, on se jo käytännössä sitä, että syyttömyys on 90 %:nen mahdollisuus tulla tuo-

mituksi alioikeudessa. Perusteeksi syytteenpanolle riittää siis jo se, että epäilty on valehdellut kuulusteluissa. Valheen ei siis tarvitse välttämättä liittyä edes suoraan ko asiaan. Muuta sitovaa näyttöä ei välttämättä tarvita. Mikäli epäillyllä on vielä rikosrekisterissä merkintöjä, niin asiaa voidaan pitää jo selvänä. Mikäli poliisi vielä suorittaa vangitsemisen, niin mahdollisuuksia ei juuri epäillyllä enään ole selvittää tuomiotta. Tässä mielessä alioikeudet luottavat liiaksi poliisin näkömykseen asioista.

Nyt tulemme kysymyksen eteen, jossa voidaan hyvällä syyllä kysyä, onko poliisilla riittävää juridiikan- ja puolueettomuuden tuntemusta, nostaa syyte, suorittaa vangitseminen ja toimia vielä kaikenlaisiksi syyttäjinä. Ei varmastikaan. Tässä se ongelma juuri piilee. Poliisi tutkii, vangitsee ja syyttää, sekä on vielä kaikenlaisiksi erällä tavalla valtaapitävien poliitikkojen juoksupoika. Kuten olemme historiasta huomanneet, niin se valtarehmittymä, joka hallitsee, voi myös ohjata poliisin toimintaa. Tällainen puolueellisuus ei Suomen hallitusmuodon II pykälän mukaan voi lain mukaan olla mahdollista, mutta sitä se kuitenkin on. Jotta asia tulee selväksi, niin kerronpa teille joitakin esimerkkejä.

1930-luvulla pantiin kommunisteja syytteen valtiopetoksen valmisteluista, kun he perustivat järjestöjään. Silloin maassa oli ns keskustan ja ääri-oikeiston valtakausi. Nykyään kommunistit ovat mitä arvostetuimpia ihmisiä yhteiskunnassamme ja heille annetaan jopa maaherranvirkojakin, vaikka SKP:n ohjelma on aivan samanlainen silloin kuin nykyin. Samanlainen on myös laki nyt, kuin silloinkin.

Suomen lain mukaan, ei Suomen kansalaisia saa luovuttaa ulkomaille. Näin kuitenkin tehtiin sisäministeri Yrjö Leinon hallituksen aikana sotien jälkeen, jolloin Neuvostoliittoon luovutettiin suuri joukko suomalaisia. (viittaa tarkemmin kirjaan: Venäjän Punainen Lihamylly / B. Berin-Bey)

Suomen lain mukaan meillä pitäisi olla koostumisen vapaus, sekä ns poliittinen vapaus. Laki on mutta ei sillä mitään merkitystä ole käytännössä, sillä mm vuonna 1977 sisäministeriö kielsi I K R:n äärioikeistolaisen järjestön ja sitä ennen kaikki sen julkiset esiintymiset. Tämä taas johtui siitä, että Kekkonen kopla vasemmisto-kepuleihin, ei tunne sympatiaa ääriilikoita kohtaan. Huomaamme siis, kuinka poliittiset valtaapitävät piirit voivat määrätä jopa lain tulkinnasta omaksi edukseen. Tämän vallan välikappaleena ovat siis poliisit, jotka ensisijaisesti noudattavat poliitikkojen ohjeita lain kustannuksella. Siis väitteeni, että poliittiset päätökset ovat lakiemme yläpuolella ovat aivan päivänselviä. Meillä pitäisi siis olla puolueeton laki oikeuslaitteen ja poliiseineen, mutta käytännössä ei asia olekaan näin. Meillä on laki, mutta meillä ei kuitenkaan ole lakia, vallitsee siis laillinen "laittomuus".

Poliisin käsiin joutuneella henkilöllä ei siis ole käytännössä minkäänlaista oikeusturvaa. Teoriassa on kaikki turvat ja oikeudet olemassa, mutta ei siis käytännössä. Jotta poliisin toiminta saataisiin edes jonkinlaiseen oikeudenmukaiseen järjestelmään ja jotta syytetyille taattaisiin edes alkeellinenkin toivo puolueettomuudesta, niin valtiollaan tulisi suorittaa seuraavat välttämättömät uudistukset tällä sektorilla:

ovat siis luvkoja, sivittä faktoja.

Ensinnäkin poliisilta tulisi ottaa pois syytteeseen määräämis oikeus, sekä vangitsemislupa. Tämä oikeus tulisi siirtää sellaiselle syyttäjäviranomaiselle, joka ei ole poliisi tai poliisilaitoksen alainen henkilö. Edelleen syyttäjälläkään ei tulisi olla lopullista oikeutta määrätä syytettä tai vangitsemista, vaan syyttäjän tulisi toimia alkuvaiheessa ainoastaan syytteen ja mahdollisen vangitsemisen vaattijana alioikeudessa. Alioikeuden tulisi sitten lopullisesti päättää, mikä syyte tulisi kysymykseen ja tulisi syytetty mahdollisesti vangita. Jos sitten oikeus päättää nostaa syytteen ja suorittaa vangitsemisen, niin silloin vasta syyttäjä voisi toimia syyttäjänä asiassa kuten nykyisessä käytännössäkin. Tällainen menetelmä on käytännössä monissa muissa länsimaissa. Siellä on käytössä siis eräänlainen vetoomustuomioistuimien, joka päättää asioiden jatkokäsittelyn mahdollisuuksista. Nykyisen käytännön mukaan voi poliisi siis pelata täysin panoksin omaan pussiinsa ja sehän on luonnollista, tarkasteltaessa asioita heidän kannaltaan. Onhan selvää, että poliisi haluaa saada mahdollisimman monet tapaukset syytteeseen, ettei heidän kunniansa kärsisi. Poliisi tietää myös, että syytteeseen pano ja vangitseminen epäselvissäkin jutussa on jo melkein varma tuomio. Kaikenlisäksi poliisi osaa taitavasti yllyttää epäillyt valheellisin keinoin toisiaan vastaan ja näin saadaan syyttömätkin liemee laillisen "laittomuuden" avulla. Tässä mielessä voin siis sanoa niille, jotka valehtelevat poliisille, että te olette jo siinä vaiheessa tuomittuja, niin suuri on poliisin auktoriteetti oikeuden silmissä. Olet sitten syyllinen tai syytön, niin se on meillä

meillä silloinkin.

Kun luotsi ohjaa erehdyksessä laivan karille Suomessa, niin hän on henkilökohtaisesti korvausvelvollinen. Tämä on ihan oikein. Tällainen sääntö tulisi saada koskemaan myös poliisia, syyttäjää ja alioikeutta sellaisissa tapauksissa, jolloin epäillyn syyllisyys ei ole tullut täydellisesti selvitettyksi. Viranomaisien henkilökohtaisen vastuun lisääminen lainkäytössä aiheuttaisi varmasti sen, että oikeusmurhat loppuisivat. Nykyisen lain mukaan virkamiehet ovat erotettamattomia, elleivät he syyllisty virkarikoksiin. Virkarikokseksi ei taas tulkita sitä, että lakeja tulkitaan miten sattuu, sillä siihenhän on oikeudella ja poliisilla laillinen oikeus. Epäilyt siis riittävät vaikka minkälaisiin vapaudenriistoihin, koska laki sanoo niin. Tilanne on todella huolestuttava.

Se tärkeys on laissamme on myös siinä, ettei Suomen laki tunne ollenkaan käsitettä "vapaalle jalalle laskeminen takuita vastaan". Tällainen mahdollisuushan on melkein jokaisessa kehittyneessä länsivaltiossa. Tässäkin mahdollisuudessa karkaamisasiaa on liioiteltu tuntuvasti. Totuus on kuitenkin se, ettei Suomen kokoisessa maassa kukaan pysty pakoilemaan pitkään ja jos pakenija aikoo lähteä ulkomaille, niin hänen on oltava miljonääri, jota kukaan ei nykyään ole. Akkoinen vangitseminen tuhoaa usein monen ihmisen perhe- ja liike-asiat ja näin laki rankaisee myös laisankuulumattomien ihmisten etuja ja näin ei tulisi tapahtua. Bihän tuomio siitä väitannu tai vanhene, jos syylliseksi epäilty saa eräissä tapauksissa olla vapaana siihen saakka kunnes lopullinen päätös on valmis. Viranomaisien väitteet, että vapaana oleva henkilö saattaa jatkaa rikollista toimintaansa ovat siis luuloja, eivätkä faktoja.

ASIAN KÄSITTELY ALI-OIKEUDESSA

Poliisin metkujen jälkeen asian käsittely siirtyy siis alioikeuteen. Kaupungeissa toimivat alioikeuksina Raastuvanoikeudet ja pienemmillä paikkakunnilla Kihlakunnanoikeudet.

Alioikeuden saatua tutkintapöytäkirjat ja poliisin keksimän syytteen ja vielä mahdollisen vangitsemispaperin, alkaa oikeuden istunto.

Oikeuden käytäntö on yleensä se, että jos syyte on olemassa ja vangitseminen suoritettu, niin sen oikeus tulkitsee jo riittäväksi näytöksi tuomiota määrätessään, vaikka kenties muut asiaan liittyvät todisteet eivät muuten riittäisikään tuomioon. Mikäli syytetyllä vielä on rikosrekisterissä entisiä merkintöjä samantyyppisistä rikoksista, niin tuomio on 99%:sti odotettavissa. Oikeus nimittäin luottaa poliisiin sokeasti ja katsoo, että poliisi tietää asian olevan niin, vaikka todisteita ei olekaan riittävästi.

Tämän jälkeen on puolustuksen vuoro esittää todisteet syyllisen mahdollisesta syyttömyydestä. Oikeus luonnollisesti kirjaa kaikki pöytäkirjaan, kuten asian kuuluu. Usein syytetty pystyy todistamaan sen, ettei ole syyllinen. Toisessa tapauksessa epäilty todistaa itselleen alibin, ts esim, ettei ole ollut samalla paikkakunnallakaan missä rikos tapahtui. Tämän jälkeen oikeuden tulisi syyttäjän mukaanlukiin hylätä syyte. Lain mukaan syyte on hylättävä myös silloin, jos juttu on epäselvä, eli jos siinä on pienikin aukkoja, tai jos syylliseksi epäillyn syyllisyys ei ole aivan varma. Näin ei kuitenkaan koskaan menetellä, sillä lain mukaan oikeuden ei tarvitse uskoa vastapuolen to-

disteita. Laki siis sanoo näin, ettei oikeuden tarvitse ottaa huomioon syytetyn puolustusta. Käytännössä oikeuden ei siis tarvitse noudattaa mitään, mitä laissa sanotaan, koska kaikista asioista voidaan antaa päätös oikeuden oman harkinnan mukaan. Koska oikeus yleensä usko enemmän poliisin lauloja ja epäilyjä syyllisen syyllisyydestä, niin vaaka aina kallistuu syytetyn vahingoksi. Poliisia siis pidetään erehtymättömän lauvuuden symbolina, eikä ollenkaan ajatella sitä, onko poliisi todella selvittänyt jutun vaiko ei. Kuten aiemmin mainitsin, niin todysvalloissa ei tällainen luulottelu ja kuvittelu olisi mitenkään mahdollista. Samanlainen mielivalta vallitsee myös tuomioiden saarouden määräämisparusteissa. Tätä todistaa mm se, että monet tuomiot muuttuvat jopa yli 50% puoleen ja toiseen useinkin asian jatkokäsittelyissä ylemissä oikeusasteissa. Tämä todistaa myös sitä, ettei mikään oikeusaste ole varma useinkaan syytetyn syyllisyydestä, vaan tuomio määrätään äänestämällä, ts "arponalla". Syytetty ja tuomiota ei ole useinkaan hylätä asian epäselvyydestä johtuen, vaikka laki näin edellyttäisi. Syytetty usein myös siinä, että syytetyn ollessa vangittuna pitkän aikaa valitusprosessin aikana, ei tälle haluta antaa mahdollisuutta valitusongkorvaukseen, vaan epäselvissä tapauksissa pudotetaan tuomiota senverran, että jäljellä-oleva määrä saadaan käytettyä hyönteiksi. Näin säästetään valtion varoja. Tässä yhteydessä on todettava, että poikkeuksellakin löytyy, mutta niitä on niin vähän, ettei niistä kannata tässä yhteydessä puhua.

VALITUSMENETTELY

Alioikeuden päätöksen jälkeen, oli ennen vuotta 1979 lähes jokaisella oikeus valittaa tuomiosta Hovi-oikeuteen ja sen jälkeen Korkeimpaan oikeuteen. Vuoden 1979 alusta alkaen kuitenkin laki muuttui ja sen seurauksena valituksia tullaan rajoittamaan. Tämä muutos on tavallaan hyvä asia, kun puhutaan ns pikkutuomioista ja niiden käsittelyhäirtavaikutuksista Hovi- ja Korkeimman oikeuden ruuhkatilanteissa.

Suomessa valitusten käsittelyajat ovat pituudessaan varmasti huippuluokkaa maailmassa. Esim Hovi-oikeuden annettava päätös vangitun asiassa on tultava yhden vuoden ja kahden kuukauden kuluessa siitä, kun pöytäkirjat on jätetty valituskirjelmiseen Hovi-oikeuden kansliaan. Siviili- ja vapaan jalan asioissa ei ole kättännössä mitään ylärajaa. Tässäkielellä ei valittajalla ole mitään oikeusturvaa. Esim joissakin vero- ja liike-asiassa tapahtuvista valituksista annettavat päätökset tulevat siis niin myöhään, että usein likeyritys on jo mennyt konkurssiin tai lopettanut toimintansa alemman tuomion tuoman raskituksen vuoksi, ennenkuin lopullinen päätös on valmis. Myös vuoden ja kahden kuukauden yläraja, jota vielä voidaan pidentää, on todella vakava asia. On paljon tapauksia, jolloin vangittu joutuu istumaan jopa yliaikaa, koska päätös ei tule ajoissa takaisin. Lain mukaan ei siis vankia voida päästää vapaaksi, esim puolikkaan tuomion kyseessä ollessa jos valitusasia on kesken. Vasta jos hän peruuttaa valituksensa, niin silloin hän voi päästä pois. Näin pakotetaan vanki usein peruuttamaan usein aiheellinenkin valitus, jotta hän pääsisi pois. Monet joutuvat siis tyytymään vääräänkin päätökseen, jotta pää-

sivät ajallaan pois. Tämä on kaikkea muuta kuin oikeudenukaista lainkäyttöä. Reimerkiksi Ruotsissa koko valitusprosessi kestää noin kolme kuukautta, jolloin lopullinen tuomio on valmis. Tässä on sentään oikeudenukaisuus ja oikeusturva tallella. Näin pitäisi meilläkin olla, ottaen huomioon ne olosuhteet joissa tutkintavangit joutuvat olemaan vankiloissa, ilman kunnan työtä ja lomaa.

Suomen lain mukaan, on Oikeuskanslerin ja Riisuskunnan Oikeusasiamiehen valvottava maassamme lainkäytön oikeudenukaisuuuua. Näin he luonnollisesti tekevätkin, mutta vain teoriassa. Käytännössä tällä valvonnalla ei ole mitään konkreettista merkitystä. Koska presidentti nimittää Oikeuskanslerin, niin on luonnollista, että hän nimittää sellaisen henkilön, josta hän voi olla varma "poliittisena tukijana". Näin tulee taas politiikka mukaan lainkäyttöön. Varsinkin Oikeuskansleri Risto Leskisen aikana olemme tämän saaneet karvaasti huomata. Vaikka alemman tason virkamiehiä pantiin syytteeseen ns Salora-ohjauksista, niin tätä käytäntöä ei sovellettu nimenomaisesti Oikeuskanslerin määräyksestä ministereihin. Tämä johtui ilmeisesti tunnetuista "nyllykirjeistä", joita eräs tunnettu henkilö oli kanslerille lähettänyt. Jokainen yksityinen ihminenkin voi valittaa asioista joko kanslerille tai oikeusasiamiehelle. Kuitenkin, jos valittaja on vangittu, tai muuten poliisin tuttu, niin ei valituksista ole mitään hyötyä käytännössä. Varmuudella valittaja saa vain muodollisen vastauksen, jossa todetaan kuivasti, "ei ole todettu tapahtuneen mitään lainvastaista". Tällaiset vastaukset eivät ole ollenkaan kunnollisia, kun muistetaan se, että viranomaiset voivat tulkita lakeja miten tahansa.

Koska laissa ei ole mitään ehdotonta kaavaa ja perustetta, minkä mukaan jonkun viranomaisen tulisi toimia, niin ei luonnollisesti silloin myöskään voida todeta jonkun viranomaisen menetelleen väärin. Esimerkkinä voinen kertoa Kursiivin juttuun liittyvänä asiana sen, millä perusteella minut tuomittiin samassa yhteydessä mm yllätyksestä kirjepommin lähettämiseen. Ensinnäkin kirjepommin lähettäjä valehteli poliisille, että minä käskin lähettää kirjepommin. Tämä hänen valheensa johtui siitä, että poliisi sanoi hänelle, että hän saa lievemmän tuomion, eikä häntä vangita, jos hän vetää juttuun mukaan muita, kuten mahdollisen yllätyttäjän tms. Luonnollisesti tekijä meni heti tuohon provosoituun ansaan ja valehteli minut yllätyttäjäksi. Mitään todisteita ei ollut minua vastaan, muuta kuin tuo väite. Kaikenlaisiksi eräs todistaja todisti oikeudessa, että tuo lähettäjä oli tunnustanut hänelle valheensa minua vastaan. Kaikkea huolimatta minut panttiin syytteeseen yllätyksestä ja tuomittiin yllätyttäjänä, vaikka mitään todisteita ei ollut ja vaikka oikeudessa todistettiin miehen valehdelleen. Mutta koska vastapuolella olivat kommunistit niin eihän silloin mitään lakeja voitu noudata, kuten ei muissakaan asioissa liittyvissä päätöksissä. Tämä ei ollenkaan ole mallista, kun otetaan huomioon, että ryssät ovat naapureitamme ja näin kotikommunistit ovat valtiovallan erityisessä suojeluksessa. Kuten aiemmista poliittisista valtasuhde-merkeistä huomasitte, niin lain toteuttamisen hengen määräävät valtaapitävät voimat. Laki ei siis Suomessa ole niin kuten se on kirjoissa kirjoitettu, vaan kuten sitä käytännössä tulkitaan.

Kolme seuraavaa esimerkkiä, joita en ole alussa maininnut, kuvaavat selvästi lainkäytön heikkouutta varsinkin Raastuvanoikeuksissa:

Eräs helsinkiläinen työmiehen omisti pienen työmaaparakin, jonka hän oli siirtänyt lähelle merenrantaa Helsingin kaupungin alueella. Silloin tällöin hän asusti siellä itse, kun oli työssä lähistöllä. Vähillä oli parakki tyhjänä kun mies asusti muualla. Usein kävi kuitenkin niin, että irtolaiset olivat murtautuneet parakkiin ja asuneet siellä ilman lupaa. Koska lukkojen uusiminen ei estänyt vastaavien tekojen uusiutumista, niin parakin omistaja päätti polttaa sen. Ensin hän varmistui, ettei kukaan ollut sisällä. Palo ei aiheuttanut mitään vaaraa kellekään, koska lähistöllä ei ollut muiden omaisuutta. Palon seurauksena mies pidätettiin ja vangittiin ja Helsingin RO tuomitsi hänet 2 vuodeksi vankenteen murhapoltosta, koska Suomen laki ei esim tunne käsitettä tuhopolto, tai yleensä vain polttaminen. Polttajan mukaan palossa kuoli kaksi torakkaa ja yksi lude, jotka hän oli nähnyt kerran sisällä. Näiden murhapoltosta hänet siis tuomittiin. Laviaatteessa pitäisi jokaisella olla oikeus menetellä miten tahansa oman omaisuuden kanssa, ellei kysymyksessä ole vakutusolos. Tässä tapauksessa ei ollut mistään sellaisesta kysymys.

Eräs narkomaani kävi vuonna 1977 erään vankilan miehen kimppuun puistossa ja koitti tappaa ukkoa puukolla useaan otteeseen vaati samalla rahoja. Ukko oli siis kuoleman vaarassa. Itsepuolustukseksi hän löi poikaan vahingossa ohimoon ja poika kuoli. Ukko tuomittiin taposta 6 vuodeksi vankenteen, kun puolusti itseään ja omaa henkeään.

Koska todistajia ei ollut, niin oikeus ei uskonut ukkoa, vaikka hänellä ei ennestään ollut rikosrekisterissä merkintöjä. Tästä huomaamme siis, ettei itseäänkään saa puolustaa, vaan täytyy antaa hakata itsensä hengiltä, niin silloin ei ainakaan joudu tappajaa kirjoihin.

Lain mukaan poliisin velvollisuus on estää rikos, jos se on siitä tietoinen. Näin ei kuitenkaan aina tapahdu. Tästä seuraava esimerkki.

Heljä miestä päätti huiputtaa erältä pankilta 500 000 mk. He olivat avanneet toisessa pankissa tilin, jossa oli rahaa vain 100 mk.

Tämän pankin puhelinjohtoihin he asensivat kuuntelu- ja vastaanottolaitteen, jonka avulla he kykenivät vastaamaan pankkiin tuleviin puheluihin ja väittämään tarvittaessa valheellisesti, että tilillä oli tosiaan 500 000 mk. Sitten he menivät toiseen pankkiin ja päättivät nostaa puhelinautomaatilla tuon 500 000. Yksi liigan jäsen oli kuitenkin poliisin varsiikka ja kertoi palkkiota vastaan poliisille etukäteen ko suunnitelman. Kaikki oli siis valmista ja kaksi poikaa lähti toiseen pankkiin nostamaan rahojia. Samalla hetkellä, kun he yrittivät nostaa rahojia, marssi poliisipartio ulos pankinjohtajan huoneesta ja heidät vangittiin ja tuomittiin petoksen yrityksestä 2,1 vuodeksi vankuteen, lukuunottamatta ilmiantajaa. Näin poliisi provosoi tilanteen ja antoi rikoksen tapahtua osittain. Pankinjohtaja todisti oikeudessa, että poliisi ja hän tiesivät rikoksen olevan tulossa, mutta mitään ei tehty asian estämiseksi, vaikka laki näin olisi edellyttänyt.

Mikäli poliisi olisi estänyt etukäteen petoksen toimet, eivät he olisi saaneet tuomiota. Poliisi halusi siis vain mainostaa itseään.

MI ESENTILATUTKIMUS

Periaatteena on ollut se, että syytetty voidaan alioikeuden toimesta määrätä mielentilatutkimukseen, jos oletettu tuomio voi ylittää 2 vuoden rajan.

Eräs tunnettu mielentila-asiantuntija, joka ei halua nimeään julkisuuteen tässä kirjassa, toteaa, että joka kolmas suomalainen on täyttä ymmärrystä vaille ja lisäksi tulevat myös ole väärin sanoa, että noin 37 % suomalaisista on vähän tai enemmän hassahtaneita. Ko professori toteaa myös, että eläke-ikäisistä ihmisistä, siis yli 65 vuotiaista, on yli 95 % ymmärrystä ja täyttä ymmärrystä vaille. Niin siis ole ihme, että meillä Suomessa on tarjottavana määrätynlaista hölmöläispolitiikkaa. On siis ymmärrettävää, että eräät ulkomaalaiset piirit kutsuvat meitä "hölmöläiskansaksi". Tämä kuvastuu myös Suomessa tehdyistä rikoksista ja rikollisista. Yli 90 % rikoksesta on tehty niin alkeellisella tavalla, kuin lyhytnäköisen ajattelun turvin, ettei siis ole ihme jos poliisi pystyy helposti selvittämään ne, kuten aiemmin mainitsin. Rikollisista on taas yli 90 % täyttä ymmärrystä vaille olevia ihmisiä, joten ei siis ole ihme, ette meillä Suomessa puuttuu kokonaan ns "hermostus-rikollisuus". Tarkoiton tällä termillä sellaisia rikoksia, joissa ei aiheuteta ihmiselle ruumiillisia vammoja. Sellaisia rikoksia ovat siis sellaiset rikokset, joissa jokin ihminen tapetaan tai paralysoituu. Esim sellainen, jossa huligaaniryöstää eläkemummon puistossa ja vie lompakosta 15 mk rahaa. "Herrasmies-rikos" on taas esim tyhjentää jonkun kassan jättämättä, eikä vahingoita

keitään ihmisiä. Kassapaappimiehen saalis voi olla satojen tuhansien arvoinen, mutta jos vertaamme kahden esimerkkitapauksemme mahdollisia tulevia tuomioita, jos he joutuvat kiinni, niin mummoryöstäjät saavat varmasti suuremmat rapsut kuin kassapaappimies.

Palataksemme jälleen mielentila-asiaan, niin on todettava, että tutkimuksen jälkeen tutkittavasta voidaan antaa kolmenlainen lausunto, riippuen tietenkin siitä, mitä tutkimustulokset osoittavat. Tutkittava voi siis olla täydessä ymmärryksessä. Tämä luonnollisesti tarkoittaa, että hän on mieleltään täysin terve. Mikäli hän saa lausunnon, missä todetaan, että tutkittava on täyttä ymmärrystä vaille, niin tämä tarkoittaa sitä, että tutkittava on kansankielellä sanottuna vähän hullu tai muuten alikahittynyt tai lapsellinen, joka ei täysin tajua tekojensa merkitystä. Usein tällainen henkilö voi olla pitkään aikaa aivan normaali, mutta sitten taas voi hänelle tulla sellaisia jaksoja, jolloin hän ei osaa olla oma itsensä. Tällainen henkilö saa yleensä tuomioonsa noin 25 % alennuksen. Henkilö, joka saa paperit, ymmärrystä vaille, on hullu, jolla ei ole mitään käsitystä tekojensa seurauksista tai hänen vastuullisuudestaan toisten ihmisten turvallisuutta kohtaan. Lainmukaa ei tällaista ihmistä ei saa tuomita rangaistukseen vaan hänet voidaan määrätä ainoastaan mielisairaalaan siksi ajaksi, kun lääkärit katsovat sen tarpeelliseksi. Oikeus siis voi määrätä epäillyn mielentilaa tutkimukseen, jos rikoksesta voi tulla yli 2 vuoden rangaistus. Periaatteena on ollut se, että jonkun on vaadittava ko tutkimusta ennenkuin se voidaan saattaa voimaan. Tutkimusta voi siis vaatia syyttäjä, syytetty

itse, tai asianomistaja, ts rikoksen uhri rikolliselle. Oikeus voi myös itse, kenenkään sitä vaatimatta, pyytää lausuntoa siitä, pitääkö syytetty laittaa mielentilatutkimukseen. Tällöin vankilan lääkäri on annettava lausunto siitä, onko syytetty tarpeellista asettaa varsinaiseen mielentilatutkimukseen. Tällöin vankilan lääkäri suorittaa syytetyn kohdalla eräänlaisen pikkumielentilatutkimuksen ns tyypistetyssä muodossa ja päättää sitten sen jälkeen, onko jatkotoimenpiteet välttämättömiä.

Mielentilatutkimusta käytetään mielestäni monessa suhteessa törkeällä tavalla väärin. Mitään virallista kaavaa ei siis ole olemassa, minkä mukaan oikeus voi käyttää tätä määräämisperustettaan, joko epäillyn hyväksi tai vahingoksi. Usein nimittäin käy niin, että oikeus määrää mielentilatutkimuksen toimeenpantavaksi ilman riittäviä perusteita. Tarkoitin tällä sitä, että henkilö voidaan määrätä tutkimukseen periaatteessa hänen vastustuksestaan huolimatta. Usein käy myös niin, ettei henkilö pääse tutkimukseen, vaikka hän niin haluaisi. Periaatteena on myös yleisesti se, että vankilalääkärit kirjoittavat liian helposti tutkimukseen haluavalaisen M - 3 :sen paperit, joka takaa varman pääsyn jatkotutkimuksiin. Tämä lausunto M - 3 tarkoittaa sitä, että lääkärin näkemyksen mukaan potilas on sielullisesti häiriytynyt. Tämä passitusta voi siis mm potilas käyttää itsensä vankinkin helposti väärin. Hän voi esimerkiksi valehdella lääkärille, että on hermostunut ja silloin lääkäri antaa hänelle ilmeisesti muuta passituksen varsinaiseen mielentilatutkimukseen. Kyseisen lausunnon saa siis myös, jos niin haluaa. Tämä on väärin. Koska Suomessa vallitsee demokratia, niin sil-

loin tulisi syytetyllä olla myös oikeus itse päättää siitä, halnaako hän tutkimukseen, vaiko ei. Myös esitutkimuksen ja varsinaisen tutkimuksen menetelmiä tulisi parantaa ja tehostaa. Nykyisen mielentilätutkimuksen muotoja sovelletetaan samanlaisina kaikkiin ihmisiin, eikä ollenkaan huomioida sitä, että ihmisillä on erilaisia luonteita ja taipumuksia ja sen seurauksena he reagoivat eri tavalla erilaisiin asioihin. Tästä on luonnollisena seurauksena se, että tutkimus ei anna luotettavaa kuvaa siitä, onko tutkittava häiriytynyt, vaiko ei. Samaa muuttia ei siis voi soveltaa kaikkiin kansalaisiin, mutta niin vain tehdään. Mikäli tutkittava on älykäs, niin hän voi taallaan järjestää itselleen hullun paperit ja näin välttää tuomion. Mikäli hän taas on älykkydeltään keskitason alapuolella, niin hän voi vahingossa saada viisaan paperit, koska on ollut liian rehellinen testeissä, vaikka hän todellisuudessa onkin täyttä ymmärrystä vaille. Varsinaisessa mielentilätutkimuksessa lähetetään mm kyselykaavakkeita tutkittavan tuttaville ja omaisille, missä kysytään tämän luonteenpiirteitä ja tapoja. Usein käy niin, että lähisukulaiset ovat erittäin vihaisia syylliseksi epäillylle, koska tämä on mustanaalannut suvun maineen. Tästä on seurauksena se, että he valehtelevat kyselykaavakkeessa kaikki mahdolliset asiat epäillyn vahingoksi. Mikäli taas sukulaisten asenteet ovat auttamisen kannalla, niin he hätäpäissään valehtelevat syyllisen kunnan ihmiseksi, vaikka tämä käytännössä olisikin täydellinen seinähullu ja näin jälleen tutkijat saavat väärän kuvan asioista. Tässä yhteydessä on myös todettava se, että tutkimus perustu ainoastaan näihin annettuihin lausuntoihin, vaikka niillä onkin suuri

merkitys. Tutkimus sisältää mm myös seuraavia testejä:
 LAMKärin ja tutkittavan välisiä haastatteluja. Näillä keskusteluilla pyritään kartoittamaan tutkittavan käsityksiä luonnollisista asioista. Kysymyksessä on yleensä melko yksinkertaisia asioita. Lääkäri voi esimerkiksi kysyä, miksi linnut laulavat keväällä? Millei tutkittava osaa antaa luonnollista selitystä näihin yksinkertaisiin selityksiin, niin hänelle kirjataan miinus pisteitä. Haastattelun aikana tutkittavaa tarkkaillaan myös muullatavoin. Kuten sitä, vapiseeko esim hänen kätensä, onko hän hermostunut, puhuuko hän liikaa vai liian vähän tms. Kaikista vähänkin tavallisuudesta poikkeavista vastauksista tai ruumiintoiminnoista saa siis miinus pisteitä.
 Kalkkatesti. Nyt tutkittava saa lapsille tarkoitettuja rakennuspalikoita ja hänen käsketään rakentaa niistä jotakin luomuksia. Mikäli tutkittava rakentaa sellaisia luomuksia kuin lapset, torneja, taloja tms yksinkertaisia laitoksia, niin hänen luonteensa paljastuu lapsellisen yksinkertaiseksi ja hän saa miinus pisteitä. Sitten hänen käsketään tuhota rakentamansa luomus. Jos hän ei mottaa sen kerralla nyrkillään väkivaltaisesti murin, niin hänellä on väkivaltaisia luonteenpiirteitä ja hän saa miinus pisteitä, mutta jos hän varovasti ja helläsiurkaa rakentamansa luomuksen, niin hän on vastuuntuntoinen ja hän saa plus-pisteitä.
 Luustustesti. Tässä hänet käsketään piirtämään kuvioita. Se ei ratkaise, kuinka hyvä piirtäjä hän on, vain se mitä hän piirtää. Piirustusten ja luonto-aiheisten kuvien piirtämisen kuvaa hyviä luonteenominaisuuksia, kun taas yksinkertaisten teräväsärmäisten esineiden

den piirtäminen kuvaa luonteenkovuutta ja antaa näin miinus pisteitä.

Roschah-testi taas on sellainen, että tutkittavalle annetaan toistakymmentä värillistä ja mustavalkoista talua, joihin on maalattu abstraktisia kuvioita. Kuvat ovat sellaisia, että niistä voidaan löytää mitä erilaisimpia kuvioita, riippuen aivan siitä, miten tutkittava haluaa asiat tulkita. Jos tutkittava pystyy selittämään asiallisesti, mitä kuvista tulee hänen mieleensä ja jos hän vielä pystyy perustelemaan näkemyksensä asiallisesti, niin hän saa pluspisteitä. Mutta jos hän ei osaa selittää kuvien merkitystä, niin hän on alikahittynyt ja saa näin miinuspisteitä.

Lääketesti. Vanha viisus sanoo, että ihminen paljastaa humalassa luonteensa. Tätäkään asiaa ei ole mielentilatutkimuksissa ole syrjäytetty. Siellä ei kylläkään anneta viinaa, vaan erilaisia "huumaavia" lääkkeitä ja sitten tarkkaillaan, miten potilas käyttäytyy sen jälkeen. Luonnollisesti, jos käyttäytyminen on aggressiivista tai muuten hassua, niin hän saa jälleen miinuspisteitä. Jos sen sijaan hän hallitsee itsensä, niin hän on vastuuntuntoinen ja hallitsee itseänsä ja saa näin pluspisteitä.

Kaikista testeistä saa siis pisteitä ja sen mukaan sitten lääkintöhallituksen edustajat päättävät, onko tutkittava normaali, vai ei. Tämän tutkimuksen suorittaminen vie kaikenkaikkiaan aikaa noin 3 - 6 kk, johtuen jonotuksesta.

Voidaan siis todeta, että jos ihminen on liian piintynyt johonkin asiaan, haluamatta kokea myös muita elämälle välttämättömiä asioita, niin hän saa varmasti ainakin täyttää ymmärrystä vaille olevat paperit. Ihminen voi periaatteessa piintyä liiankin asiaan kuin

asiaan. Olkoonpa sitten kysymyksessä hyvät tai pahat asiat, niin piintyminen on aina pahasta. Piintyminen-käsite ei ole aivan samaa kuin periaatteellisuus, vaikka usein nämä käsitteet samaistetaan. Tarkoitetaan piintymisellä sellaisia ihmisiä, jotka ovat ottaneet elämänohjeekseen jonkun määrätyn suunnan tai tavat ja joita he eivät milloinkaan korjaa, vaikka heille olisi tieteellisesti todistettu, että he ovat väärässä. Tällaisia ihmisiä ovat mm kommunistit ja ns kiihko-uskovaiset. Siis ihminen ei saisi koskaan sitoutua vain määrätynlaiseen maailmalliseen näkemykseen asioista ja opinsuunnista, koska oikeastaan mitään ei ole todistettu ainoaksi oikeaksi tässä aineellisessa maailmassa. (viittaan tässä yhteydessä Rudolf Steinerin kirjoihin, Totuus ja Tiede ja Vapauden Filosofia) Esim kommunistit ja Jehovan todistajat kuluttavat suurimman osan elämänsä ajasta huutamalla ja kiroamalla muita ihmisiä ja viittämällä, että vain he ovat oikeaoppisia ja muut tuhoontuomittuja harhaoppisia. Näiden valheisiin he siis itsekin alkavat uskoa ajanmittaan ja käytännössä heistä siis kehittyy täyttä ymmärrystä vaille olevia ihmisiä. Periaatteellisuus voi myös olla hyvinkin lähellä edelläkuvattua tilaa, mutta ei aina, riippuen tietenkin periaatteellisuuden kohteesta.

SUOMALAINEN VANKILA

Laki määrää suomalaisen vankilan säännöt ja toimintaperiaatteet. Lain mukaan siis vankiloiden tulisi olla suunnilleen samanlaisia, riippuen tietenkin siitä, ovatko ne ns. tutkintavankiloita, vaike tavallisia vankiloita. Näin ei kuitenkaan käytännössä ole, vaan eri vankiloissa on eroa kuin yöllä ja päivällä.

Ei ole ollenkaan väärin sanoa, että suomalainen vankila on kehityksessä sata vuotta ajasta jäljessä, jos vertaamme sitä esim. Ruotsin ja Englannin vastaaviin laitoksiin. Tämä johtuu ilmeisesti siitä, että suomalainen vankilalaitos on aikoinaan suunniteltu toimimaan vain rikoksia ennalta ehkäisevänä laitoksena, eikä niillä poistavana konseptuksellisenä elementinä. Ajat ovat kuitenkin muuttuneet ja tämä tulisi huomioida myös vankilalaitoksissa. Tässä yhteydessä voidaan vilpittömästi todeta, että vaikka Suomen vankiloissa olisi kaikki maailman mukavuudet ja edut viineja myöten, niin kyllä silti vankina ole on kurjempaakin kurjempaa, koska kaikesta huelimatta ihmiseltä puuttuu vapaus. Parhainkaan paratiisi ei kervaa sitä, mitä ihmiselle merkitsee vapauden kaltainen käsite.

Nykyinen ahdas ja puritaaninen vankila ei millään tavoin edistä sen asukkaiden terveitä elämänpyrkimyksiä tai tavoitteita, vaan päinvastoin. Vähitelleni todistaa selvästi se, että noin 75 % vangeista joutuu jatkuvasti uudelleen vankilaan. Tämä ei ole ollenkaan ihme, kun otetaan huomioon ne epäpsykologiset olosuhteet, joissa vangittu joutuu viettämään tuomio-aikansa.

Kun villieläin otetaan kiinni ja pannaan häkkiin se hermostuu ja tulee levottomaksi. Mikäli se joskus päästetään vapaaksi, se ei

enemmän osaa sopeutua aikaisempaan normaaliin elämäänsä vaan riehaantuu ja tekee jotakin hirveää jollekin toiselle osapuolelle. Näin on myös ihmisten laita, kun he pääsevät pois vankilasta. Tämä ei tietenkään päde kaikkien kohdalla, mutta ne jotka ovat yksinkertaisia luonteita, tai muuten kehityksestä jälkeensijäisiä, sortuvat melke pian uuteen kierteseen. Tässä mielessä villi-eläimellä ja alikehittyneellä ihmisellä on paljon samoja piileviä viettitason ongelmia.

Vuonna 1979 oli Ruotsissa noin 2000 vankia, vaikka siellä on yli 7 miljoonaa asukasta. Suomessa on noin 6000 vankia, vaikka meillä on vain 4,5 miljoonaa asukasta. Jossakin on siis vika ja pahanlainen. Kokemuksesta tiedän, että vika löytyy kahdesta asiasta:

1. liian väljästä oikeudenkäytöstä johtuen, epäilty tuomitaan usein vankilaan liian hatarin perustein, kuten aiemmin olen kertonut.
2. vankilalaitos toimii rikoksia edistävänä laitoksena psykologisessa mielessä. Vankila estää kylläkin rikollisen rikokset sillä, että rikollinen on vankilassa, mutta ei kykene kasvatuksellisessa mielessä vaikuttamaan nykyisellään hitustakaan siihen, etteikö rikollinen jälleen vapauduttuaan syyllisty uusiin rikoksiin.

Suomen vankitilasto tulee vieläkin mustemmaksi, jos ajattelemme sitä mahdollisuutta, että kaikkien niiden ihmisten tuomiot, joilla on valitukset Hovi- tai Korkeimmassa oikeudessa, tulisivat yht'aikaa voimaan. Tämän jälkeen meillä olisi varmasti yli 10 000 vankia vankilamaksajien harteilla. Jotakin on siis tehtävä ja pian.

Seimerkkejä kyllä löytyy muu'alla maailmasta, kuinka mm vankilat ja niiden organisaatio voidaan tehokkaammin saattaa palvelemaan yhteiskunnan tarpeita monessa mielessä. Kuten

ei hevonenkaan opi tanssimaan sirkuksessa ilman riittävää opetusta, niin ei rikollisen luonteeseen omaava ihminenkään opi elämään oikein vapaassa yhteiskunnassa. Tämänvuoksi olisi siis vankiloissa lähdettävä liikkeelle tapakasvatuksesta psykologisessa mielessä, sillä muuten ei ole mitään mahdollisuuksia voittaa tätä ongelmaa tai ainakaan pienentää sitä.

Lähtökohdina uudistuksissa olisi pidettävä lähinnä kolmea asiaa:

1. vankien oleskelun väljentämistä vankilan sisällä ja syy- ja vuosi-aikalomien lisääminen.
2. suositussuunnitelman käyttöönotto vankiloissa suhteessa vangin käyttäytymiseen.
3. työn järjestäminen jo heti RO:n päätöksen jälkeen kaikille halukkaille, muodossa tai toisessa.

Käsittelen nyt kolmea edellä mainittua numerojärjestyksessä ja samalla tuuletan huomaamaan, kuinka myös ne psykologiset seikat tulevat jokaisessa kohdassa kuvaan mukaan. Tämänvuoksi on tärkeää, että ensiksi kerron esimerkin vuoksi vallitsevasta käytännöstä ja vasta sitten ne uudistusvaihto-ehdosta.

1. Nykyisessä järjestelmässä on herätys klo 6.30 aamulla, jolloin sellien ovet ovat auki puoli tuntia aamuruokailua ja aamutoimia varten. Tämän jälkeen ovet pannaan lukkoon klo 7.00 ja avataan taas klo 11.30 - 12.00 väliseksi ajaksi, jolloin on päivärucokailu ja tarvittavat päivätoimet. Tämän jälkeen ovet pannaan taas lukkoon klo 12.00 ja avataan klo 14.30 - 15.30 väliseksi ajaksi, jolloin on ulkoilu. Tämän jälkeen ovat ovet jälleen auki klo 15.30 - 16.00, jolloin on iltapäivärucokailu ja ne iltapäivätoimet. Klo 16.00 ovet siis suljetaan koko illaksi,

ellei illalla satu olemaan noin 2 tunnin mittaista jonkin alan kerho-iltaa, joka yleensä pidetään keskimäärin kaksi kertaa viikossa klo 17 - 19.00 välisenä aikana. Ilmämääräisen runsaan tunnin ovat lisäksi auki kahtena päivänä viikossa, jolloin on sauna-, kanttiini- tai kirjastopäivä. Lauanantaisin ja sunnuntaisin on herätys klo 6.00 aamulla ja ovet ovat jälleen auki puoli tuntia. Milloin kirkonmenet ovat lauantaiaisin tai sunnuntiaisin, niin sinne halukkaat pääsevät tunniksi klo 8.45 - 9.45 välisenä aikana. Ulkoilu on siis viikonloppuisin klo 10 - 11.00. Viikonvaihteen vierailijat ovat klo 12 - 14.00 välisenä aikana, jolloin vanki saa vastaanottaa enintään kaksi vierasta puolentuntin ajaksi. Viikonvaihteessa ei ole päivärucokailua, joten jos vieraita ei käy, niin ovet avataan vasta klo 14.30 - 15.00 väliseksi ajaksi iltapäivärucokailua ja muita toimia varten. Aina puoli tuntia iltapäivätoimien jälkeen suoritetaan tarkistusvihellys, jolloin onettava seisomassa sellin lattialla oven avauksessa, jotta uusi vartiosto voi tarkistaa, että kaikki vangit ovat paikalla ja muuten suussa. Kaiken muun ajan vanki joutuu istumaan 7 neliömetrin tunkkaisessa sellissä, josta on nähtävyyttä ulkomaailmaan. Ovet ovat siis vuorokaudessa kiinni yhteensä noin 21,5 tun-

ta. Sellin nurkassa on puinen kaappi, jota kutsutaan paljuksi ja sen sisällä pidetään sonnikappiä. Tämä hokotys vastaa ne lasten jatuolia. Istuma-aukon reikä on kuitenkin niin pieni, että kun sille istuu tekeleitä tarpeitaan, niin jompikumpi, virtsa tai hiki valuu kannen päälle tai lattialle. Sellissä on myös yksi kaappi, jota kutsutaan vaatekaapiksi, vaikka sinne ei kyllä

mahdu minkäänlaisia vaatteita normaalitavalla. Kukahan älykääpiö on mokoman suunnitellut. Sellin toisessa nurkassa on roskaämpäri ja molemmilla seinustoilla on kaksi rautasänkyä, jotka ovat liian lyhyitä isolle miehelle. Sängyssä on valmiiksi oksennettu patja ja kuolattu tyynty, joka kyllä voidaan peittää puhtaalla lakanalla ja alimitoitettulla tyynyliinalla. Peitteenä on sarkamainen ilmeisesti lampaista kudottu hamea koinsyömä pölyfiltti, joka erittää päivässä ainakin puoli litraa hahtuvia. Mitään mattoja tai ikknaverhoja ei ole, ellei niitä itse hanki. Ikkuna on noin neliömetrin suuruinen ja sijaitsee katon rajassa, ettei siitä näe ulos normaalisti ja sen ulkopuolella ovat paksumat kalterit. Sellin lämpöpatteri on alimitoitettu ja ikkunat hatarat, joten kylmillä ilmoilla sellissä on usein vain 13 - 15 astetta lämmintä. Täällä lisäksi on sellissä kaksi rissistä puupallia ja seinään kiinnitetty pöytä, joka on toisen sängyn päällä, niin, ettei siinä voi ruokaila normaalitavalla, vaan vaaditaan erilaisia akrobaatti-asentoja. Mitään pistorasioita ei sellissä ole, eikä valokatkaisijaa, jotta voisi sammuttaa valon jos halua mennä aikaisin nukkumaan. Valet sammutetaan arkisin klo 23.00 ja viikonloppuisin klo 24.00. Koska sähkörasioita ei ole selleissä, niin joutuvat vangit uhraamaan rahaa pienistä sähköstistään viikossa jopa 20 mk paristejen ostoon. Kävelytilaa jää siis selliin noin 3,5 neliömetriä kahta asukasta kohden. Kuvitelkaapa hyvät lukijat, jos te joutuisitte yht'äkkiä tällaiseen olotilaan vuosi, syyllisenä tai syyttömänä, se on aivan sama asia. Kestäisivätkö Teidän hermonne tällaista nykyaikaista "epäinhimillisyyttä"?

tä" ? Monia eläimiäkään ei pidetä näin aineellisesti ja henkisesti ahtaissa puitteissa kuin vankeja. Raamattu sanoo: "Älkää tuomitko, ettei Teitä tuomittaisi". Monet teistä kuitenkin vaativat ankaria tuomioita ja sulkua uudistuksille, vaikka ette ollenkaan käsitä, mikä on tuomien ja inhimillisen kärsimyksen suhde toisiinsa. Teoriassa tuomio siis voi olla kova, ts pitkä, mutta sen kustannuksella ei ihmiseltä saisi riistää ihmisarvoa ja sille kuuluvaa tervettä elämisen mahdollisuutta vankilassakaan, kuten nyt tehdään. Älkää siis olko asiantuntijoita näissä kysymyksissä, elleitte itse ole kokeneet vankilan maanpäällistä helvettä.

Mikäli siis suhtaudutte objektiivisesti asiaan, niin olette varmasti samaa mieltä kansani, että tarvitaan todella uudistuksia, jotta inhimillinen ja ihmisarvoinen elämä saadaan myös toimimaan vankilassa olevien keskuudessa. Monetkaan uudistukset eivät ole useinkaan rahasta kiinni, vaan hyvästä tahdosta. Seuraavana esitän, miten edelläkuvattu järjestys voitaisiin lähes ilman lisäkustannuksia muuttaa inhimilliseksi.

Nykyiset ovien jaksottaiset sukiloajat ovat aivan liian lyhyet, ottaen huomioon sen, mitenkä monta tehtävää tulisi tuona aikana hoitaa, kuten syöminen, hygienianhoito, WC:ssä käynti, omien ruokailuvälineiden tiskaus, sellin siivous, petaaminen jne. Kun ajatellaan, että noin 30 miestä käyttää kahta WC-pyttyä ja neljää lavuaaria ja kahta pistorasialaa parranajoa varten, niin kiire todella tulee. Jokaista toimintoa varten jää siis aikaa vain noin 1 - 2 minuuttia. Pystyisittekö te arvoisat lukijat esim "sontinaan" kunnolla jopa minuutin aikana, tai peseytymään huolellisesti noin neljässä minuutissa? Ette

varmaankaan. Mutta vankiraukkojen täytyy pystyä mihin tahansa, vaikka sielun ja ruumiin toiminnot menisivät kuinka sekaisin tahansa. Jotta terveyteen ja hygieniaan liittyvät asiat voitaisiin kunnolla hoitaa, niin ovien kaikkien sukiolojaksojen tulisi kestää vähintään 1,5 tuntia per kerta. Vartijathan ovat jokatapauksessa aina paikalla. Ainaisen hosuainen on todella piinallista päivästä toiseen ja kuluttaa hermoja, jotka muutenkin ovat kireällä.

On myös terveydelle vahingollista istua sellissä 21,5 tuntia päivässä, koska selli on niin pieni, ettei siellä mahdu harjoittamaan liikuntaa. Vankiloiden ympärillä on korkea muuri, miksi vangit eivät saa olla ulkona terveellisessä ilmassa sitä aikaa, jona muuten ovia pidetään kiinni. Jatkuva tunkkaisuudessa sellissä oleskelu vie pohjan runniillisuelta kunnolta ja seurauksena on henkinen apatia, josta on siviilissä vaikea päästä eroon. Mihin pystyy enään vanki, joka esin on viettänyt tällaista elämää viisikin vuotta. Ei hän ainakaan enään työhön pysty yhteiskunnassa, vaan hänen on hakeuduttava työkyvyttömyyseläkkeelle jo nuorena ollessaan. Miksi siis ulkoilun järjestäminen on niin vihattu operaatio vankilassa? Nykyisellä vankin ruumis tulee sairaaksi ja siitä myöten myös henki.

Koska ns ilta-aika, jolloin ovet suljetaan arkisin klo 16.00, on tavattoman pitkä ja henkisesti raskas, niin silloin tulisi järjestää vangeille pakollisia luentoja yhteiskunta-opista ja rikosoikeudellisista seuremuksista. Valistus näissä asioissa auttaisi varmasti monia vankeja vastaisuudessa ymmärtämään niitä velvoitteita, joita heidänkin tulisi vapauduttuaan noudattaa. Monetkaan

vangit eivät ole useinkaan tietoisia niistä vakavista seurauksista, joita heidän tekona usein aiheuttavat. Melkein jokainen tappoon syyllistynyt vanki on luullut, että tappaa saa itsepuolustukseksi, jos joku käy kimppuun. Tehokas valistus ja vastuuntunnon kehittäminen auttaisi näin parantamaan monia rikollisia. Koska illat ovat tuskallisen pitkiä, niin tällaiset luennot saisivat osakseen laajan kannatuksen.

Toisen suuren ongelman muodostaa vangille ihmissuhteiden hoito niiden omaisten kanssa, jotka ovat siviilissä. Tätä asiaa ei ole ollenkaan huomioitu vankilalaitoksessa. Näin yhteiskunta rankaisee myös välillisesti vankien läheisiä. Ruotsissahan tämä asia on hoitettu paljon edistyneemminkin kuin Suomessa. Siellä voi vangittu viettää usein yönsä vaimonsa tai morsiamensa kanssa vankilan alueella olevissa tiloissa ja yleensä vierailuajat ovat pitempiä kuin Suomessa. Puolen tunnin vierailuaika on todella aivan liian lyhyt, kun otetaan huomioon, että monet joutuvat tutustumaan vankia katsomaan pitkänkin matkan takaa. Koska vangit eivät ole mitään munkkeja, niin selibaatissa eläminen aiheuttaa joka vankille vangeille vaikeita psyykkisiä häiriötiloja ja näin huomattava osa vangeista sortuu homoseksualismin. Ei ole ollenkaan väärin sanoa, että saunan suikussa saa olla vankittain varovainen kun pesee saippuaisia vankien, ettei kukaan homo työnnä kaluaan vankien takapuoleen. Nämä vankilassa homoseksuaalun käyneet vangit myrkyttävät sitten siviiliin päästyään pikkupoikia. Näin vankilassa tässäkin mielessä tuhoaa ihmisiä perinteisellä menettelyllään. Monet vaimot ja morsiamet syyllistyvät myös uskottomuuteen, koska he eivät voi hoitaa kontaktejaan sen vankien kanssa, joka heille kuuluisi, koska

vankilalaitos ei ole huomioinut tätä vakavaa ongelmaa. Monet vaimot joutuvat jopa ottamaan avio-eron tästä syystä ja näin myös viattomat lapset joutuvat kärsimään isää kohtaavan epäinhimillisen järjestelmän sivuvaikutuksista.

Tämäkin asia voitaisiin korjata lähes ilman lisäkustannuksia, jos vain hyvää tahtoa löytyisi. Tähän löytyy kaksi vaihto-ehdot, lomien lieventäminen, ts se, että lomien saattaminen voimaan jo RO:n päätöksen jälkeen. Nykyisellään ei voi saada tavallisia lomia ilman saattaa niinkauan, kuin valitusprosessi on kesken ylemmissä oikeusasteissa. Tällainen menettelytapa on väärin siksi, että juuri RO:n tuomion jälkeen joutuvat tuomitut asiat ensimmäisen kerran vaikeaan kriisiin. Taloudelliset asiat joutuvat hunningolle ja läheisten mielialat ovat kaaostilassa. Juuri tällöin tulisi voida järjestää tilaisuus vangitulle päästä hoitamaan asioitaan. Eihän sillä käytännössä ole merkitystä, onko lopullinen päätös valmis vai ei. Onhan RO:n päätöskin jo päätös, jonka pohjalla voidaan asianomainen vangita jos tarve vaatii. Tässä mielessä on karkaamisasiaa liioiteltu suuresti. Suomi on niin pieni maa ja ilmastolliset olosuhteet ovat täällä sellaiset, että karkuri joutuu aina kiinni ennemmin tai myöhemmin. Jos tätä karkaamisasiaa selitettäisiin tarkemmin vankilassa, niin kukaan ei yrittäisi karata, jos todella tietäisi, että sen seurauksena hän saisi tuomion pidennystä ja ehkä lomakiellon. Karkaamiset ovat hyvin usein johtuneet juuri tietämättömydestä asian vakavista seuraamuksista. Syylomia voi kyllä saada nykyäänkin RO:n päätöksen jälkeen vartijan saattamana harvoissa tapauksissa, mutta ihmissuhteita ei tällaisten vierailujen muodossa voi tehokkaasti hoitaa.

Toinen mahdollisuus olisi siis se, että esimerkiksi vaimo tai morsian saisi tulla kerran kuukaudessa vangitun selliin yöksi, ellei muita tiloja olisi vankilassa käytössä. Vankiloissahan on aina vapaana joitakin yksinäisille, joten mitään ongelmia tässä suhteessa ei varmaankaan tulisi. Vankiloissahan on yleensä aina joitakin naisvartijoita tai muita virkailijoita, jotka voisivat tarkastaa vierailijan, ettei mitään väärinkäytöksiä pääsisi tapahtumaan. Nykyisen lomakäytännön mukaan saa vanki kolme, kolmen päivän aika-lomaa vuodessa, ellei ole rikkomuksia tai muita sellaisia vakavia syitä, jotka olisivat siihen esteenä. Edellytyksenä on myös se, että vain puolet siitä tuomiosta on jäljellä, jonka vanki joutuu olemaan laitoksessa. Tämäkin asia tulisi korjata niin, että hyvin käyttäytyvät vangit saisivat loman kerran kuukaudessa 3 vrk:n ajaksi, ainakin siinä tapauksessa, jossa heillä on perhe tai hoidettavanaan erilaisia liike-yrityksiä tms. Järjestelmä voisi olla jossain sellainen, että lisätyt lomien korvattaisiin vastaavasti pidennetyllä tuomiolla. Näin eivät kansalaiset voisi väittää, että tuomiot kuluvat lomien.

Tietenkin lomarikkomuksia tulee aina silloin tällöin tapahtumaan, mutta ajan mittaan kylmät jyvät erottuvat akanoista. Muutamien vankien lomarikkomuksista ei siis pitäisi nostaa sellaista hälyä, että sen myötä pilataan kannolliseen elämään pyrkivien vankien ihmissuhteitten vaikutukset positiivisessa mielessä.

Nykyinen liiallinen eristäytymislinja, jolla vanki vieroitetaan yhteiskunnasta ja läheistään, ei siis pitkän päälle ole edullista yhteiskunnalle, kun huomioidaan sen aiheuttamat monet sivuvaikutukset toisiin yksilöihin.

2. suosituimmuusaseman käyttöönotto vankiloissa suhteessa vangin käyttämiseen.

Nykyisessä vankilassa ei juuri ole eroja ns. hyvien ja huonojen vankien olosuhteissa. Eroina tietenkin voidaan pitää sitä, että kurittomat vangit viettävät aina silloin tällöin osan ajastaan "grundissa", eli ts. vankilan putka-osastolla. Muuten olosuhteet ja vapaudet ovat samaa luokkaa kaikkien kohdalla. Tämä nykyinen menettelytapa on mielestäni psykologisesti erittäin väärin. Tätä asiaa voidaan mm. verrata ns. samapalkkaisuuslakiin siviilissä, joka myös on väärin, kun otetaan huomioon, että kahdesta työmiehestä toinen tekee samassa ajan kaksinkertaisen työn kuin toinen ja silti nämä herrat saavat saman palkan. Jopa sosialistimaissa on viime vuosina otettu käyttöön ns. kannusteet ja lisäprovisiot aktiivisia työläisiä kohtaan, koska tällainen menettely lisää positiivista ilmapii-riä aktiivisen yksilön ja ko. laitoksen välillä.

Tätä samaa kaavaa voitaisiin hyvin soveltaa myös vankiloissa. Tämä asia voitaisiin myös hyvin järjestää vankiloissa seuraavalla tavalla:

Kärsittävä rangaistus aika voitaisiin esimerkiksi jakaa kolmeen osaan. I. jakso olisi ankaran, II. lievempi ja III. erittäin vapaamuotoinen. Siis jos henkilö joutuu istumaan vankilassa esim. 3 vuotta, niin jokainen vaihe kestäisi tällöin yhden vuoden. Vangin itsensä käyttäytyminen vaikuttaisi siis siihen, siirrettäisiinkö hänet säännöllisesti aina seuraavaan lievempään vaiheeseen. Tämä järjestely aiheuttaisi vangeissa keskinäisen kilpailunhalun tavoitella itselleen edullisimpia ja vapaampia rangaistusmuotoja ja opettaisi heitä tiedostamattomasti hyvään käyttäytymiseen. Samalla tämä menetelmä valmentaisi van-

kia asteettain tulevaan vapautumiseen ja opettaisi hänelle jo vankilassa eräänlaisen lisävapauden mukanaan tuomaa vastuuta. Tämäkään uudistus ei aiheuttaisi vankiloissa lisäkustannuksia, jos se toteutettaisiin esim. seuraavalla tavalla: Koska jokaisessa Suomen vankilassa on useita kerroksia ja useita siipi-osa, niin näistä tiloista voitaisiin osa ottaa osastojen I, II ja III käyttöön.

Osasto yhdellä voisi esimerkiksi vallita suunnilleen sellainen järjestelmä, kuin mitä nyt on käytännössä.

Osasto kahdella voitaisiin esimerkiksi pitää ovet koko päivän auki ja iltaisin jokaisella olisi oikeus osallistua viihde tai harrastustoimintaan. Vierailu-aika voisi esim. myös olla pitempi tämän osaston asukkaiden suhteen. Tässävaiheessa jokaisella olisi jo oikeus määrättyyn määrään lomia riippuen tietenkin tuomion jäljelläolevasta pituudesta.

Osasto kolmella tulisi jokaisella olla oikeus osallistua päivisin siviilityöhön, jos esim. joku siviilihenkilö henkilökohtaisesti antaa hänestä takuun vanhinkojen varalle, jos hän sattuisi syyllistymään johonkin rötöksiin. Lomia tulisi olla myös 50 % enemmän kuin osasto kahdella ja samoin ovet auki, jos siviilityötä ei ole. Luonnollisesti työleirimahdollisuus tulisi saattaa jo mahdolliseksi osastojen II ja III asukkaille. Lisäksi myös ns. pakkotyö-etu tuomiota alentavassa mielessä, josta puhun seuraavassa kohdassa. Osasto III:n jäsenille tulisi myös myydä mietoja mallasjuomia, kuten Ruotsissa ja Englannissa on siihen mahdollisuus.

Kuten aiemmin mainitsin, niin tällainen keskinäinen kilpailu olisi erittäin kehittävää henkisesti ja antaisi vankeja kasvatuksellisesti mielessä eteenpäin.

Tutkintavankeus pitäisi siis käytännössä poistaa vangin tehokasta toimintaa rajoittavana tekijänä jo RO:n päätöksen jälkeen. Tämä on täysin realistinen ehdotus, kun otetaan huomioon, kuinka mielettömän kauan valitukset eri asteissa kestävät. Täten ovat sadat vangit usein ikuisia tutkintavankeja, vailla kunnan työmahdollisuuksia ja lomatuja, joka on käytännössä oikeusturvan vastaista.

3. Työn järjestäminen jo heti RO:n päätöksen jälkeen kaikille halukkaille muodossa tai toisessa.

Kaiken pahuuden alku ja juuri piilee laiskuudessa, jolloin on aikaa räjähtää pikkunäköistä ja suunnitella tulevia rikoksia. Tämänvuoksi olisi ehdottoman välttämätöntä, että kaikille vangeille voitaisiin järjestää työtä jo heti RO:n päätöksen valmistuttua. Nykyisellään ei esim tutkintavanki voi päästä työleirille tai yleensä mihinkään tuottavaan työhön hyvin harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Ainoastaan muutama prosentti tutkintavangeista voi päästä vankilan sisällä tapahtuvaan työhön, josta yleensä voi saada vain noin 200 mk kuukaudessa tuloa. Teoriasa voi kyllä saada jonkin ammattimiehen vakanssin vankilan jollakin verstaalla, mutta kun vakansseja on vain muutamia, niin asiasta ei ole vastaavaa hyötyä koko tutkintavankijoukolla.

Työmahdollisuus tulisi siis voida järjestää kaikille halukkaille jo RO:n päätöksen jälkeen ja tämä asia voitaisiin järjestää seuraavalla tavalla:

I. vapaa-ehtoosella normaalipalkatulla työleiripalvelulla ja II. pakkotyöllä ehtona, että silloin työntekijä saa 50% alennuksen siihen rangaistusaikaan, jonka hänen tulisi

vähintään olla vankilassa. Työleirimahdollisuuksia on nykyään järjestetty aivan liian vähän, vaikka isänmaamme on täynnä erilaisia työtilaisuuksia. Työleiri kelpoisuutta on myös lisättävä tuntuvasi nykyisestäään. Tällä hetkellä ei yleensä pääse työleirille, jos tuomiosta on jäljellä yli kaksi vuotta istumista. Tämä pitäisi siis korjata siten, että työhön pääsevät lähes kaikki sinne haluavat. Poikkeuksena tietenkin voisivat olla sellaiset vangit, joilla on elinkautinen tuomio, pakkolaitosuhka tai esim yli kahdeksan vuoden tuomio. Työleirikelpoisuus menee myös nurin nykyään aivan liian pienten rikkomusten vuoksi, joten tämäkin asia tulisi korjata. Esim., jos jokin työleirille saapuva tai siellä oleva syyllistyy humalassa-oloon, niin leirikelpoisuus on "kaput". Myös muita hyvin pieninä syinä käytetään eväämisiin. Ihminen on erehtyväinen, joten kaikista pikkunäköistä ei saisi antaa siinä mielessä liian kovia rapsuja. Kyllä on olemassa muitakin paljon tehokkaampia rangaistusmuotoja kuin ns leirikielto. Rangaistuksina voisivat olla esim aresti, palkaton työ, tai määrällinen lomakielto tms. Näin välttyttäisiin siltä, että joka toinen vanki tulisi työleirikelvottomaksi.

Yksi vankilassa makaava vanki tulee maksamaan valtiolle noin 75 mk päivässä, joten on ilmeistä, että vankilalaitos tuottaa suunnattomia tappioita valtiolle ja riistää näin veromaksajien varoja. Periaatteena siis tulisi olla, että kaikki valtion laitokset toimisivat liiketaloudellisella kannattavuusperiaatteella. Tämäkin asia voitaisiin järjestää varsin helposti ja siitä kerron seuraavassa, ns pakkotyötä käsittelevässä luvussa.

II. pakkotyön vaihto-ehto.

Koska nykyiset vankilat ovat Suomessa aivan liian täynnä ja meillä on vankeja liikaa ja kaikenlaisiksi vankilat toimivat tappiolla, niin vapaa-ehtoisen pakkotyön mahdollisuus tulisi vakavasti ottaa vankiloiden toiminta-ohjelmaan.

Voitaisiin esimerkiksi esittää vangeille sellainen vaihto-ehto, että he saisivat ylimääräisen 50% alennuksen siihen tuomioon, jonka he joutuisivat vähintään istumaan vankilassa, jos he suostuvat ryhtymään ns ilmaiseen pakkotyöhön valtion hyväksi. En tietenkään tarkoita aivan ilmaiseksi, sillä tarvitsen vankikin tupakka- ja kahvirahaa. Täsmällisesti pakkotyövangeille voitaisiin esittää maksaa noin 150 - 200 mk kuukaudessa ns käyttörahaa normaalin palkan sijasta. Työhön halukkaat vangit voitaisiin esittää sijoittaa rakentamaan uusia moottoriteitä tms ja näin valtio säästäisi tähtitieteellisiä ammattityövoiman vaatimia palkkamenoja, kun vangit hoitaisivat asian. Samalla myös vankilavut pienenisivät tuntuvasti, eikä uusia vankiloita enään tarvittaisi, vaan vanhoja voitaisiin hiljalleen peruskorjata, jotta ne täyttäsivät ihmisyyden vaatimukset. Tämä järjestely aiheuttaisi myös sen, että vankilat alkaisivat tuottaa voittoa, kun tehdyn työn arvo huomioitaisiin vankilabudjetissa. Luonnollisesti ne vangit, jotka haluavat tehdä normaalisti palkattua työtä, voisivat sitä tehdä tavallisella työleirillä, mutta silloin he eivät tietenkään saisi ylimääräisiä tuomionalennuksia.

EHDONALAINEN VAPAAUS

Ehdonalaiseen vapauteen laskeminen on myös takapajuisesti järjestetty laissamme. Nykyinen menetelmä ei ole johdonmukainen ja joustava. Tilannehan on se, että ensikertalainen pääsee ehdonalaiseen vapauteen, kun hän on istunut puolet siitä rangaistusajasta joka hänelle on tuomittu. Toiskertalainen pääsee vapaalle, kun hän on istunut 2/3 tuomion kokonaismäärästä. Mikäli uusintoja rikoksiin tulee lisää, niin seuraava vaihe tulee 5/6 istumisella ja uusijoille voidaan lisäksi tuomita istuttavaksi "pohjia", ta edellisen ehdonalaisen tuomion jokin osa. Yleensä vanhasta osasta otetaan noin 3 kk osa per uusi tuomio. Ensikertainen rikollinen on luonnollisesti sellainen, joka ei ennen ole tehnyt sellaista rikosta, josta hänet on tuomittu vankilaan. Tämän lisäksi ensikertalaiseksi lasketaan sellainen henkilö, joka ei ole tehnyt mutta rikosta 3 vuoden aikana siitä, kun hän viimeksi on istunut vankilassa.

Mielestäni tämä kolmen vuoden aika on epälooginen, eikä kuvasta oikeudenmukaisuutta, kun otetaan huomioon se, että tuomioiden pituudet ovat erilaisia. Tällä menettelyllä ikäänkuin suositaan pikkurikollisia. Tämä ns ensikertalaisuuden koe-aika tulisi määrittää alkaen rikoksentekopäivästä, eikä siitä milloin pääsee pois vankilasta. Silloin se olisi kaikilla sama.

Ensimmäinen vankilaan joutuminen on hyvinkin ratkaiseva monelle vangille psykologisessa mielessä, joten jos se muodostuu kovin pitkäksi, niin vangittu oppii toisilta kaikki maailman pahuudet ja tottuu liiaksi ns vankila-rutiiniin, eikä kenties enään osakaan elää siviilissä täysin normaalilla tavalla.

Tämänvuoksi tulisi pyrkiä siihen, ettei vangitun tarvitsisi olla ensimmäistä "reisuaan" vankilassa kovinkaan pitkään. Ensimmäinen vuosi vankilassa on aina ratkaiseva. Silloin vangittu vaipea aallon pohjaan ja kun tämä tila on saavutettu, hän lupaa ja vannoo oitis itselleen, ettei enään ryhdy rikoksiin. Psykologisesti olisi siis oikein, että hän tässä vaiheessa pääsisi pois, sillä silloin olisi hyvät mahdollisuudet siihen, että hän kääntyisi kaidalle tielle. Tuo suljetun paikan kauhu säilyisi silloin kauan hänen mielessään varoittavana tekijänä. Mikäli hän joutuu olemaan siellä pitempään, niin hän tottuu liiaksi "vankilarutiiniin", eikä myöhemmin pidäkään sitä enään niin pahana. Toisten "valistus" vaikuttaa myös tämän mielipiteen muodostumiseen. Näin ei siis pitkällä tuomiolla saavuteta ensikertalaisten suhteen sitä hyötyä, kuin jos tuomio olisi ollut lyhyempi.

Tässämielessä seuraava ratkaisu olisi paikallaan ns "vankilarutiinin" torjumisessa:

1. ensikertailainen tulisi päästää ehdonalaiseen vapauteen jo silloin, kun hän on kärsinyt 1/3 tuomiostaan.

2. Toiskertalainen 1/2 jälkeen ja muut 2/3 jälkeen.

Sihän ehdonalainen tuomio sinänsä hukkaan mene, sillä uuden rikoksen syntyessä, voidaan aina tuomita pohjia voimaan tarpeen mukaan.

Ehdonalaisten valvonta on myös järjestetty hankalalla tavalla siviilissä. Se on ehkä paikallaan ns ammatti- ja taparikollisten suhteen, mutta ei muiden. Nykyiseen valvontaan voidaan mm sijoittaa seuraavia ehtoja ja määräyksiä, joita on noudatettava, muuten tuomio voidaan saattaa voimaan jäännösosaltaan:

Ehdonalaisessa vapaudessa oleva henkilö voidaan määrätä ilmoittautumaan jopa kaksi kertaa kuukaudessa valvojalle. (valvojana voi toimia poliisi tai hyvämaineinen henkilö, joka ei ole valvottavan sukulainen) Valvottavaa voidaan kieltää valvonta-aikana poistumasta paikkakunnalta tai olemasta ulkona klo 22.00 jälkeen.

Valvonta määrätään yleensä kestäväksi vähintään 6 kk, mutta sitä voidaan tarvittaessa pidentääkin.

Myös muita ylimääräisiä velvotteita voidaan määrätä.

Kun ajatellaan ihmistä, joka on joutunut rikolliseksi vahingossa, tai syyttömästi toisten vuoksi ja kun hän sitten joutuu vielä vapautumisensa jälkeen hoitamaan "älyttömiä" valvonta-ehtoja, niin kyllä siinä heikkohermoisella on tekemistä. Jonkun valvonta-ehdon laiminlyöminen vaikka vahingossa voi jopa merkitä jäljelläolevan tuomion tulemistä uudelleen voimaan tai lievemässä tapauksessa sitä, että valvontaa pidennetään. Myös ne joilla on liikkuva työ tai muita tavallisuudesta poikkeavia velvotteita siviilitoimissaan, joutuvat kärsimään rajoituksista. Myös se periaate, että on oltava kotona klo 22.00 iltaisin, estää mm elokuvissakäynnit ja sukulaisvierailut jne.

Uudistuksia siis kaivattaisiin myös tälläkin sektorilla.

RIKOLLISET TYÖLLISTÄJINÄ

Vaikka rikolliset kenties ovat halveksituin yhteiskuntaluokka, niin ei niin pahaa, ettei vielä enemmän hyvää. Rikolliset toimivat nimittäin huomattavana yhteiskunnallisena työnantajana. Ilman rikollisia työttömyys lisääntyisi Suomessa ainakin noin 200 000 hengellä. Seuraavat ammattiryhmät kokisivat romahduksen ilman rikollisia:

Rikospoliisit (täydellisesti)
 Vankilavirkailijat (täydellisesti)
 Asianajajat (90%:sti)
 Vakuutusvirkailijat (50%:sti)
 Muut välillisesti edellisten toimintaan vaikuttavat henkilöt.

Jos nyt otetaan sellainen esimerkki, ettei rikollisia olisi ollenkaan, niin 200 000 ihmistä joutuisi työttömäksi ja valtio menettäisi noiden ihmisten verotulot vuosittain, niin kumpikohan olotila olisi valtiolle edullisempi, nykyinen, jolloin yksi vanki kuluttaa valtion varoja 75 mk päivä, vaiko se olotila, ettei rikollisia olisi ollenkaan? Kuka tämän sitten käytännössä pystyy laskemaan tarkalleen, siinä onkin ongelma. Itse kuitenkin olen päätenyt siihen tulokseen varsinaisia lukuja ilmoittamatta, että nykyinen olotila jatkuvan työttömyyden aikana on valtiolle taloudellisesti edullisempi. Tällä esimerkillä en tietenkään tarkoita sitä, että suosisin rikollisia, joten kyymys on ainoastaan puolestani taloudellinen näkökohta.

RIKOLLISEN ASEMA

Kun henkilö joutuu poliisin käsiin tai vankilaan, ei hänellä ole käytännössä enään mitään oikeusturvaa. Lain mukaan näin tulisi olla, mutta käytännössä tilanne on päinvastoin. Mistään valituksista ei yleensä ole enään siinä vaiheessa mitään hyötyä. Sinut on jo siinä vaiheessa leimattu, olet sitten todella syyllinen tai syytön. Kun olet pimeässä putkassa, niin olet täysin poliisin provokaatioiden armoilla. Jos olet yksinkertainen tai tyhmäkö luonne, niin poliisi "naruttaa" sinut keinolla millä hyvänsä valehtelemaan itsesi pussiin riippumatta siitä, mikä on todellinen osuutesi asiaan. Yhdysvalloissa ei tällaista ns laillista kieroilua pääse tapahtumaan, sillä siellä ei epäillyn tarvitse sanoa mitään poliisille. Hän voi siis kieltäytyä puhumasta mitään, ennenkuin on keskustellut asianajajansa kanssa. Jopa asianajaja voi siellä antaa poliisille lausunnon syytetyn puolesta. Tämä menettely on todella hyvä ja oikeudenmukainen, sillä sen avulla estetään poliisin asiaan provosoiva vaikutus syytetyn vahingoksi. Näin estettäisiin syyttömien ihmisten aiheettomat pidättämiset ja vangitsemiset. Edistyksellisissä länsimaissa ovat myös pidätysajat putkassa 1 - 3 vrk, kun taas meillä voidaan pitää 17 vrk. Meillekin kyllä tuli jokin aika sitten periaate, ettei pidätysaikaa saa jatkaa yli 3 vrk:ttä, ellei näyttöä ole luvassa, mutta melkein joka tapauksessa pidätysaika venyy 10 - 17 vuorokauteen. Poliisi nimittäin vetoaa aina siihen, että näyttöä on tulossa ja näin siis lakia voidaan laillisesti "kiertää". Toisaalta ei suomalaista epäiltyäkään voida pakoittaa puhumaan poliisikuulusteluissa, mutta juuri kukaan ei tätä tiedä. Voihan

syytetty puhua vasta oikeudessa, jos asia sinne asti menee. Näin vältetään poliisin laillinen "kieroilu". Minä ainakin, joka on täysin aiheettomasti sotkettu ja provosoitu tunnettuun Kursiivin ja siihen liittyviin muihin juttuihin, olen päättänyt, että jos vielä vastaavia provokaatioita tapahtuu, en sano sanaakaan poliisille, vaan puhun vasta raastuvassa tarpeen mukaan. Tällainen menettely ei ole lainvastaista, uhatkoon sitten poliisi keinoilla millä hyvänsä. Tietenkin tästä on seurauksena 17 vrk:n putkassa-olo, mutta sekin parempi, kuin odotettavissa oleva provokaatio.

Vankilaan joutuneella ei myöskään käytännössä ole juuri mitään oikeusturvaa. Tämä ei luonnollisestikaan ole vankilanjohtajien vika, vaan puritaanisen järjestelmän, josta jo aiemmin on ollut puhe. Arvoisa vanki, kun olet vankilassa, niin sinun oikeutesi ovat kuin tupakantumppi sellin lattialla. Kaikki oikeudet ovat teoriassa, mutta ei käytännössä. Valituksia tietenkin voit tehdä Vahoon tai Eduskunnan Oikeusasiamiehelle mieleesi mukaan ja vastauksena yleensä saat kirjeen, jossa sanotaan, "ei ole havaittu mitään lainvastaista menettelyä". Tämä johdetaan yksinomaan siitä, että laki on liian laavaa. Kuten aiemmin on todettu, niin kaikki voidaan kumota toisella lailla tai vapaalla tulkinnalla. Tähän antaa laki mahdollisuuden - valitettavasti.

Meillä on laki, mutta meillä ei ole lakia ja tämä suo mahdollisuuden harjoittaa ns "laillista laittomuutta" Suomessa.

Kaikki tietenkin voidaan korjata, mutta se riippuu ennenkaikkea tässä demokraattisessa järjestelmässä äänestäjistä ja niistä kansanedustajista, joita sinä äänestät. Syyt

mitkä ovat johtaneet siihen, että minusta, tämän kirjan kirjoittajasta, on tullut fasisti ovat ymmärrettävät. Demokraattisessa järjestelmässä on niin monta mielipidettä kuin on puolueitakin, joten koskaan ei saada aikaan mitään edistyksellistä ja rakentavaa ilman kompromisseja ja kompromissithan eivät koskaan ole hyviä ja tehokkaita päätöksiä, koska niissä on jouduttu ottamaan huomioon kaikkien puolueiden näkökannat. Demokratia on myös täynnä kaikenlaisia erialojen "asiantuntijoita", jotka ovat tietävinään mm kaiken, miten esim rikollisia on vankiloissa kohdeltava, vaikka nämä "asiantuntijat" eivät ikänsä ole edes nähneet vankilaa. Tällaisten nousukkaiden ääntä ja muka asiantuntemusta sitten demokratiassa täytyy kuunnella ja heidän tahtoaan noudattaa. Siis, demokratian heikkous on siinä, että enemmistönä olevat ihmiset päättävät, mikä on viisasta ja kun näin menetellään, niin kaikki asiat menevät syteen tai saveen. Kun muistamme, että joka kolmas suomalainen on täyttä ymmärrystä vailla ja lisäksi tulevat vielä ymmärrystä vailla olevat ihmiset ja nämä äänestävät vaaleissa, niin tuloksetkin ovat sen mukaisia. Täten koko suomalaisen heimo tulisi alistaa mielentilatutkimukseen ja ottaa niiltä äänioikeus pois, jotka eivät saa terveen papereita, vasta tällöin voitaisiin teoriassa olettaa, että demokratia alkaisi jotenkuten pelata. Fasistisessa järjestelmässä ei ole tätä ongelmaa, sillä siinä asiantuntijat päättävät mikä on viisasta ja sitten toteutetaan johtajan määräyksestä se, mikä todella on hyvää. Tällöin ei ole ongelmana se, vaikka kaikki kansalaiset olisivat vähän tai paljonkin hassahtaneita. Tämä on jo riittävä syy, miksi ihailen ja kannatan fasismia.

LOPPUSANAT

Arvoisat lukijat. Olette nyt lukeneet tämän kirjani loppuun. Monissa Teistä se varmasti herättää ihmetystä ja jopa paheennusta. Voin kuitenkin vakuuttaa Teille, etteivät tässä kirjassa esittämäni asiat ole utopiaa, eivätkä liioiteltuja. Ne kuuluvat olennaisena osana ns. paljomainostettuun suomalaiseen elämänuotoon. Ne Teistä, jotka ette ole joutuneet laillisen "laittomuuden" uhreiksi, ette varmaankaan voi käsittää tämän kirjan sanomaa. Mikäli kuitenkin olette oikeudentajuisia ja haluatte edistystä, niin velvollisuutenne on vaatia laillisuutta. Ette koskaan voi tietää, milloin itse joudutte uhriksi. Ei se sitä edellytä, että Teidän ensin pitäisi tehdä rikos, sillä joku muu voi aiheuttaa sen, että joudutte pulaan. Kohdallanne asia voi tapahtua milloin vain.

Älkää myöskään aliarvioiko tätä kirjaa siksi, että minä olen tunnettu fasisti, joka olen sen kirjoittanut, sillä politiikalla ei tässä ole mitään merkitystä. Olen itse aikoinaan ollut vaatimassa ankarampia rangaistuksia ja toiminut uudistuksia vastaan tällä sektorilla, mutta se on ollut erehdys. Vasta kun itse joutuu kokemaan kaikki mahdolliset vääryydet ja huomaa myös monta sataa muuta vastaavaa esimerkkiä, niin tajuaa asioiden todellisuuden ja sitä ruokkivat vääryydet. Ennenkaikkea poliittisen vasemmiston pitäisi kannattaa uudistuksia, sillä nykyisen tilaston mukaan yli 90 % rikollisista kuuluu työväenluokkaan. Yhteiskunnan kehityksen myötä on kuitenkin oikeistolaisten osuus voimakkaasti lisääntymässä vankien keskuudessa. Näinollen kaikkien kansankerrosten velvollisuus on korjata puutteet.

Pekka Siitoin

Lukekaa kirja: TYÖVÄENLUOKAN

TULEVAISUUS / Tekijä sama. Hinta 25 mk.

Naantalilainen toimitusjohtaja Pekka Siitoin on kirjoittanut mielenkiintoisen kirjan ns laillisesta laittomuudesta, jota Suomessa harjoitetaan eräiden viranomaisten toimesta täysin hyväksyttävästi.

Teos kertoo mm poliisin harjoittamasta mielivallasta tutkintavaiheen aikana ja muulloinkin.

Teos kertoo myös oikeuslaitoksen työskentelymoraalista, joka on sitä kyseenalaisempi, mitä suurempi oikeusjuttu on kysymyksessä.

Teos paljastaa myös vankilajärjestelmän heikkoja ja ala-arvoisia toimintaperiaatteita, jotka sotivat kaikkia inhimillisiä periaatteita vastaa.

Pekka Siitoin on varmasti ollut pätevä henkilö kirjoittamaan tämän kirjan, sillä hän on mm lukenut lakia harrastukseksi noin 10 vuoden ajan ja hän on myös istunut itse lähes kolme vuotta vankeudessa vertaansa vaille olevan oikeusmurhaskandaalin seurauksena.

Tämä kirjanen on tutustumisen arvoinen monessa mielessä varsinkin yhteiskunnallisesti ajatellen.